

Utrecht, 15 augustus 2013

SNS REAAL kernactiviteiten rapporteren nettowinst 1e halfjaar 2013 van € 204 miljoen

SNS REAAL inclusief Property Finance rapporteert 1e halfjaar 2013 nettoverlies van € 1.585 miljoen door eenmalige voorziening voor de vastgoedfinancieringsportefeuille in verband met nationalisatie

KERNACTIVITEITEN (SNS RETAIL BANK EN VERZEKERINGSACTIVITEITEN) RAPPORTEREN NETTOWINST VAN € 204 MILJOEN

- Hogere nettowinst SNS Retail Bank van € 218 miljoen, voornamelijk door hogere rentemarge en overige baten
- € 1,3 miljard netto instroom aan particuliere spaargelden bij SNS Retail Bank na nationalisatie
- Lagere onderliggende winst bij verzekeringsactiviteiten van € 29 miljoen door lagere directe beleggingsbaten, hogere claims bij Schade en lagere verzekeringstechnische resultaten
- Nettoverlies verzekeringsactiviteiten van € 53 miljoen, door bijzondere waardevermindering op immateriële activa en een lagere onderliggende performance

STERKE VERBETERING SOLVABILITEIT SNS BANK EN VERLAGING DOUBLE LEVERAGE SNS REAAL DOOR NATIONALISATIEMAATREGELEN; SOLVABILITEIT VERZEKERAAR LICHT LAGER

- Core Tier 1 ratio bankactiviteiten verbetert naar 12,2% (6,1% ultimo 2012); Pro forma core Tier 1 ratio bedraagt 16,3%
- DNB-solvabiliteit verzekeringsactiviteiten van 172% (176% ultimo 2012)
- Double leverage SNS REAAL daalt tot 107% (130% ultimo 2012)

NETTO VERLIES VAN € 1.789 MILJOEN BIJ PROPERTY FINANCE

- Nettoverlies Property Finance door € 1,8 miljard netto impact van de voorziening om vastgoedfinancieringsportefeuille in lijn te brengen met de overdrachtswaarde zoals bepaald door de Nederlandse Staat
- Pro forma netto exposure van Property Finance (na aftrek van de extra voorziening) teruggebracht naar € 4,8 miljard
- Goede vooruitgang op voorgenomen afsplitsing van Property Finance in een afzonderlijke vastgoedbeheerorganisatie per 31 december 2013

“In de loop van het tweede kwartaal kwam SNS REAAL in rustiger vaarwater. De meeste nationalisatiemaatregelen zijn uitgevoerd en de kernactiviteiten van SNS REAAL rapporteerden een nettowinst over het eerste halfjaar van € 204 miljoen. Bijzondere waardeverminderingen van immateriële vaste activa (voornamelijk VOBA) en een lagere onderliggende performance veroorzaakten het nettoverlies bij de verzekeringsactiviteiten in het tweede kwartaal. Toch rapporteerden de kernactiviteiten van SNS REAAL een nettowinst van € 34 miljoen in deze periode dankzij de voortdurende goede prestatie van SNS Retail Bank. We boeken vooruitgang met de voorbereidingen voor de overdracht van Property Finance aan een afzonderlijke vastgoedbeheerorganisatie en zijn begonnen met de financiële ontvlechting van de holding, de bank en de verzekeraar. We zijn in toenemende mate in staat ons te richten op onze kernactiviteiten en klanten en zijn op schema bij het opstellen van een herstructureringsplan voor SNS REAAL, in samenwerking met de het ministerie van Financiën. Het plan wordt uiterlijk 22 augustus bij de Europese Commissie ingediend. Als de Europese Commissie haar definitieve besluit over de staatssteun, inclusief de afsplitsing van Property Finance, heeft gepubliceerd, gaan we onverminderd door met de uitvoering van het herstructureringsplan en kunnen we ons volledig richten op onze kernactiviteiten.”, aldus Gerard van Olphen, voorzitter van de Raad van Bestuur.

Inhoudsopgave

SNS REAAL N.V. Tussentijds financieel verslag 2013	2
1 Voorwoord	2
1.1 Kernactiviteiten	2
1.2 Herstructureringsplan	3
1.3 Vooruitgang met voorbereidingen voor de afsplitsing van de Property Finance portefeuille en financiële ontvlechting van holding, bank en verzekeraar	4
1.4 Vooruitzichten	4
2 Kerncijfers	5
3 Financiële analyse SNS REAAL	6
3.1 Netto resultaat	6
3.2 Kapitaalbeheer	12
3.3 Financieringsactiviteiten	15
3.4 Balans en risicobeheer	15
4 SNS Retail Bank	19
4.1 Hoofdpunten SNS Retail Bank	19
4.2 Resultaat	20
4.3 Kredietrisico	22
5 REAAL	23
6 REAAL Leven	24
6.1 Hoofdpunten REAAL Leven	24
6.2 Resultaat	25
7 REAAL Schade	28
7.1 Hoofdpunten REAAL Schade	28
7.2 Resultaat	28
8 REAAL Overig	30
9 Zwitserleven	31
9.1 Hoofdpunten Zwitserleven	31
9.2 Resultaat	32
10 Property Finance	35
10.1 Hoofdpunten Property Finance	35
10.2 Resultaat	36
10.3 Ontwikkeling portefeuille	37
11 Tussentijdse financiële overzichten	40
11.1 Verklaring van de Raad van Bestuur	40
11.2 Algemene informatie	40
11.3 Gehanteerde grondslagen	41
12 Over SNS REAAL	42
13 Disclaimer	42
14 Tabellen	43

1 Voorwoord

De nationalisatie van SNS REAAL, zoals aangekondigd op 1 februari 2013, heeft geleid tot een versterking van de solvabiliteit van SNS Bank, verlaging van de double leverage van SNS REAAL en heeft de verliezen bij de vastgoedfinancieringsactiviteiten geadresseerd. SNS REAAL heeft een voorziening getroffen voor het verlies uit hoofde van de overdracht van Property Finance naar een afzonderlijke vastgoedbeheerorganisatie in overeenstemming met de waarde zoals vastgesteld door de Nederlandse Staat. Gezien het feit dat de overdrachtswaarde vooraf is vastgesteld, worden toekomstige waardeveranderingen op de vastgoedfinancieringsportefeuille van Property Finance gecompenseerd door een vrijval van deze voorziening. Dit alles betekent dat we ons nu steeds meer kunnen richten op onze kernactiviteiten om in deze moeilijke economische omstandigheden een antwoord te vinden op de aanhoudend krimpende huizenmarkt en een laag renteklimaat. Met onze missie Eenvoud in Geldzaken als kompas zullen de verschillende merken van SNS REAAL zich met volle energie richten op de behoeften en belangen van onze klanten. Wij zijn ons ervan bewust dat wij ons best zullen moeten doen om aan te tonen dat de maatschappij en onze (potentiële) klanten ons hun financiële toekomst kunnen toevertrouwen. Daarnaast zijn, zoals eerder bekendgemaakt, de juridische en financiële uitvoering van de (gevolgen van de) nationalisatie en de voorbereidingen voor de afsplitsing van de Property Finance portefeuille belangrijke kortetermijnprioriteiten. We zullen ook werken aan de financiële ontvlechting van de holding, de bank en de verzekeraar, in lijn met de inhoud van de brief van de Nederlandse minister van Financiën aan het parlement na de nationalisatie.

1.1 Kernactiviteiten

De nettowinst van de kernactiviteiten van SNS REAAL, exclusief Property Finance, bedroeg € 204 miljoen ten opzichte van € 258 miljoen over het eerste halfjaar van 2012. Gecorrigeerd voor incidentele posten daalde de nettowinst van de kernactiviteiten tot € 210 miljoen van € 273 miljoen in de eerste helft van 2012. In dit laatste getal was een aanzienlijk bedrag aan gerealiseerde winsten op obligaties en derivaten bij de verzekeringsactiviteiten begrepen.

SNS Retail Bank boekte een fors hogere nettowinst van € 218 miljoen. Belangrijke factoren achter deze stijging waren een hogere rentemarge als gevolg van lagere financieringskosten, hogere terugkoopresultaten en de onteigening van schulden als onderdeel van de nationalisatie die zowel de rentebaten als overige baten ten goede kwam. Bijzondere waardeverminderingen op leningen stegen als gevolg van zowel de verslechterende economische omstandigheden als de druk op de huizenprijzen in Nederland, maar waren lager vergeleken met het tweede halfjaar 2012.

Na een daling van € 1,3 miljard in januari, lieten de particuliere spaargelden na de nationalisatie een gestage groei zien. Eind juni 2013 waren de particuliere spaargelden met € 32,8 miljard terug op het niveau van ultimo 2012. Ook de zakelijke spaargelden herstelden na de nationalisatie tot € 2,8 miljard, vergeleken met € 2,9 miljard ultimo 2012.

In juli 2013 informeerde SNS Bank de houders van participatiecertificaten (serie 3), die als onderdeel van de nationalisatie onteigend waren, over het compensatievoorstel. In de eerste helft van 2013 werd een voorziening getroffen voor dit compensatievoorstel van € 53 miljoen. Gecorrigeerd voor dit bedrag en voor de additionele allocatie van groepskosten, daalden de operationele lasten van SNS Retail Bank met 6%, voornamelijk door de afname in het aantal medewerkers.

In antwoord op de moeilijke situatie op de Nederlandse huizenmarkt heeft SNS Retail Bank in de eerste helft van 2013 initiatieven ondernomen om klanten te benaderen met hypotheekleningen waarvan de waarde van het huis is gedaald onder het niet afgeloste deel van de hoofdsom van de lening, met als doel hen over hun situatie te informeren en mogelijke oplossingen aan te dragen. In de toekomst streven we ernaar ons marktaandeel in de nieuwe hypotheekproductie geleidelijk te vergroten. Vanuit het oogpunt om de dienstverlening aan onze klanten te verbeteren, zijn diverse diensten toegevoegd aan SNS Bank mobiel bankieren in het eerste halfjaar.

De core Tier 1 ratio van SNS Bank N.V. (inclusief Property Finance) verbeterde naar 12,2% ten opzichte van 6,1% per ultimo 2012 met name vanwege de nationalisatiemaatregelen en de nettowinst van het lopende boekjaar. De pro forma core Tier 1 ratio bedroeg 16,3%. Hierin is al een vrijval van risicogewogen activa opgenomen in verband met de toekomstige afsplitsing van Property Finance in combinatie met een garantie op de financiering hiervan, en het aandeel van SNS Bank in de eenmalige resolutieheffing op de Nederlandse banken. Na de nationalisatie verminderde de liquiditeitspositie, maar bleef hoog op € 8,7 miljard per eind juni 2013.

Tegen de achtergrond van aanhoudend moeilijke marktomstandigheden en druk op de marges, boekten de verzekeringsactiviteiten een nettoverlies van € 53 miljoen. Het resultaat bij de verzekeringsactiviteiten werd wederom beïnvloed door bijzondere waardeverminderingen op immateriële activa. Deze bestonden uit een additionele bijzondere waardevermindering van een deel van de VOBA bij REAAL Leven en Zwitserleven en een bijzondere waardevermindering op intern ontwikkelde en geactiveerde software bij Zwitserleven. De nettowinst, gecorrigeerd voor incidentele posten, daalde fors tot € 30 miljoen, hoofdzakelijk door lagere winsten op obligaties en derivaten. Ook namen de onderliggende resultaten (gecorrigeerd voor zowel incidentele posten als het effect van de beleggingsportefeuille en hedges) fors af. Bij REAAL Schade en Zwitserleven waren de onderliggende resultaten negatief door een hoge schadequote, respectievelijk hogere incidentele verzekeringstechnische resultaten. Bij REAAL Leven bleef het onderliggende resultaat positief.

Aan het eind van het eerste halfjaar 2013 hadden REAAL Leven en Zwitserleven bijna alle houders van individuele en pensioen beleggingsverzekeringspolissen geïnformeerd of, en in welke mate, ze in aanmerking komen voor compensatie.

De DNB-solvabiliteit van de verzekeringsactiviteiten daalde licht van 176% ultimo 2012 naar 172%. De solvabiliteit van SRLEV bedroeg per eind juni 210%.

In juli 2013 verlaagde Fitch de rating van Frankrijk. Dit leidde tot een aanpassing van de ECB AAA curve die wordt gebruikt bij de berekening van de DNB-solvabiliteit. De daaropvolgende daling van de ECB AAA curve zal naar verwachting een belangrijke negatieve invloed hebben van ongeveer 30%-punten op het niveau van de DNB-solvabiliteit van de verzekeringsactiviteiten. Momenteel vindt overleg met DNB plaats over het effect van de downgrade van Frankrijk op de solvabiliteitsratio's. Het is nog niet duidelijk of een andere curve gebruikt gaat worden. In juli 2013, werd de DNB-solvabiliteit van de verzekeringsactiviteiten positief beïnvloed door de omzetting in agio van € 150 miljoen aan SNS REAAL N.V. uitgegeven achtergestelde schulden. Deze achtergestelde schuld was niet opgenomen in het beschikbare kapitaal van de verzekeringsactiviteiten omdat het totale bedrag aan achtergestelde schuld DNB-maxima overschreed. Door deze omzetting verbetert de solvabiliteitsratio van de verzekeringsactiviteiten met 10%-punten, terwijl de double leverage van SNS REAAL toeneemt.

SNS REAAL is momenteel in een vergevorderd stadium om een vaststellingsovereenkomst met de Belastingdienst te sluiten met betrekking tot aangiften vennootschapsbelasting. Deze overeenkomst verduidelijkt de uitgangspunten waarop de aangiften vennootschapsbelasting gebaseerd zijn en kan mogelijk resulteren in een materiële belastingbate.

1.2 Herstructureringsplan

Op 22 februari 2013 gaf de Europese Commissie (EC) voorlopige goedkeuring voor de staatssteun aan SNS REAAL, met uitzondering van de maatregelen ten aanzien van Property Finance waarvoor geen goedkeuring was gevraagd. De voorlopige goedkeuring is onder voorwaarde van de presentatie van een herstructureringsplan door het Nederlandse ministerie van Financiën binnen zes maanden vanaf voornoemde datum. Het herstructureringsplan wordt in nauw overleg tussen het ministerie van Financiën en SNS REAAL opgesteld en zal officieel voor 22 augustus 2013 worden ingediend. De EC zal op basis van dit plan een definitief besluit over de nationalisatiemaatregelen nemen.

1.3 Vooruitgang met voorbereidingen voor de afsplitsing van de Property Finance portefeuille en financiële ontvlechting van holding, bank en verzekeraar

In het tweede kwartaal van 2013 boekte SNS REAAL vooruitgang met de voorgenomen overdracht van Property Finance aan een afzonderlijke vastgoedbeheerorganisatie. Bij Property Finance zijn een nieuwe CEO en CRO aangesteld. SNS REAAL houdt zich momenteel bezig met de juridische, fiscale, financiële, operationele en personele gevolgen van de afsplitsing.

Als onderdeel van de nationalisatiemaatregelen is een feitelijke verplichting ontstaan om Property Finance over te dragen aan een afzonderlijke vastgoedbeheerorganisatie tegen de door de Nederlandse Staat vastgestelde waarde. Dit is bewerkstelligd door in het eerste kwartaal van 2013 een voorziening van € 2,0 miljard bruto te treffen. De hieropvolgende bijzondere waardeverminderingen bij Property Finance worden gecompenseerd door vrijvallen van deze voorziening. Hierdoor rapporteerde Property Finance, na een nettoverlies van € 1.792 miljoen als gevolg van de voorzieningen in het eerste kwartaal, een kleine winst van € 3 miljoen in het tweede kwartaal.

Na de nationalisatie ging SNS REAAL van start met de financiële ontvlechting van de holding, de bank en de verzekeraar. In die context werd in het eerste kwartaal van 2013 een overbruggingskrediet van € 1,1 miljard ontvangen van de Nederlandse Staat gebruikt om € 651 miljoen aan intragroepsleningen van REAAL N.V. aan de holding af te lossen. Het resterende bedrag is grotendeels gebruikt om leningen verstrekt door derden aan SNS REAAL af te lossen.

Met ingang van 1 januari 2013 wordt een additioneel bedrag aan operationele lasten die op groepsniveau worden gemaakt structureel toegerekend aan de bank- en verzekeringsactiviteiten. Op deze manier kan een nauwkeuriger kostenniveau van de op zichzelf staande entiteiten worden weergegeven. Op jaarbasis zal ongeveer € 48 miljoen aan operationele lasten extra worden toegerekend (waarvan € 24 miljoen in het eerste halfjaar van 2013).

1.4 Vooruitzichten

Voor de rest van 2013 blijven de macro-economische vooruitzichten uitdagend en zullen de huizen en commercieel onroerend goed prijzen naar verwachting onder druk blijven staan. Indicatoren wijzen erop dat de economische activiteit in Nederland gematigd zal blijven. We verwachten dat de koopkracht van de consument verder zal dalen, terwijl de werkloosheid toe blijft nemen.

We verwachten dat SNS Retail Bank de komende kwartalen bevredigende resultaten zal blijven boeken, ondanks het blijvende historisch hoge niveau van de bijzondere waardeverminderingen op leningen. We verwachten dat het marktklimaat bij de verzekeringsactiviteiten moeilijk zal blijven. Hierdoor zullen de winst en solvabiliteit bij de verzekeringsactiviteiten in de komende kwartalen waarschijnlijk onder druk blijven staan. Er is nog geen duidelijkheid over de gevolgen van de downgrade van Frankrijk op de solvabiliteitsratio's van de verzekeringsactiviteiten, maar deze kunnen aanzienlijk zijn. Als gevolg van de nationalisatie heeft Property Finance een significant nettoverlies gerapporteerd in de eerste helft van 2013, wegens de netto impact van € 1,8 miljard van de voorziening die is getroffen om de waardering van de vastgoedfinancieringsportefeuille in lijn te brengen met de overdrachtswaarde zoals bepaald door de Nederlandse Staat. Dit betekent dat SNS REAAL, inclusief Property Finance, ook voor het jaar 2013 als geheel een nettoverlies zal rapporteren.

We gaan onverminderd door met de juridische en financiële uitvoering van de (gevolgen van de) nationalisatie. Wij streven naar de overdracht van Property Finance aan een afzonderlijke vastgoedbeheerorganisatie met ingang van 31 december 2013. Dit hangt echter onder meer af van de goedkeuring door de Europese Commissie. We blijven ook werken aan de financiële ontvlechting van de holding, de bank en de verzekeraar.

Gerard van Olphen

2 Kerncijfers

Tabel 1: Kerncijfers

In miljoenen euro's

	1e halfjaar 2013	1e halfjaar 2012	2e halfjaar 2012
Resultaat			
SNS Retail Bank	218	85	3
REAAL Leven	34	151	-79
REAAL Schade	-14	22	-106
REAAL Overig	-9	-9	-6
REAAL	11	164	-191
Zwitserleven	-64	52	-172
Verzekeringsactiviteiten	-53	216	-363
Groepsactiviteiten	39	-43	-57
SNS REAAL Kernactiviteiten	204	258	-417
Property Finance	-1.789	-143	-670
SNS REAAL	-1.585	115	-1.087
Totaal baten	3.122	3.614	3.656
Totaal lasten	2.855	3.265	4.150
Balans			
Balanstotaal	128.203	134.160	133.663
Beleggingen	33.911	32.610	34.175
Beleggingen voor rekening en risico van polishouders	12.939	12.367	13.227
Vorderingen op klanten	54.394	65.348	64.334
Activa aangehouden voor verkoop	6.911	--	--
Groepsvermogen	4.818	4.791	3.285
Spaargelden	32.782	32.569	32.815
Verzekeringscontracten	40.999	40.077	41.769
Ratio's			
Double Leverage	106,7%	118,9%	130,1%
Ultimostand aantal interne werknemers (FTE)	6.618	6.786	6.724
Bankactiviteiten			
Efficiencyratio SNS Retail Bank	41,2%	52,9%	61,8%
Core Tier 1 ratio	12,2%	9,6%	6,1%
Tier 1 ratio	12,2%	12,2%	7,7%
BIS ratio	12,3%	14,0%	9,3%
Verzekeringsactiviteiten			
Bedrijfskosten-premieverhouding REAAL	13,2%	11,5%	12,3%
Bedrijfskosten-premieverhouding Zwitserleven	10,6%	9,7%	25,4%
DNB Solvabiliteitspercentage verzekeringsactiviteiten	172%	199%	176%
DNB Solvabiliteitspercentage SRLEV	210%	242%	211%
DNB Solvabiliteitspercentage Schade	471%	445%	490%

Core Tier 1 ratio, Tier 1 ratio en BIS ratio van juni 2013 en december 2012 zijn berekend op basis van Basel II. De ratio's van juni 2012 zijn berekend op basis van Basel II, rekening houdend met de 80% ondergrens van Basel I.

3 Financiële analyse SNS REAAL

3.1 Netto resultaat

3.1.1 Resultaat eerste halfjaar 2013 vergeleken met eerste halfjaar 2012

Over het eerste halfjaar van 2012 rapporteerde SNS REAAL een nettoverlies van € 1.585 miljoen als gevolg van een nettoverlies van € 1.789 miljoen voor Property Finance. Hierin is een netto-effect van een aanvullende voorziening van € 1.790 miljoen (€ 2.024 miljoen bruto) opgenomen, omdat een feitelijke verplichting ontstond om Property Finance over te dragen tegen de waarde zoals bepaald door de Nederlandse Staat.

Gecorrigeerd voor Property Finance rapporteerde SNS REAAL een nettowinst uit de kernactiviteiten van € 204 miljoen vergeleken met € 258 miljoen over het eerste halfjaar van 2012. Gecorrigeerd voor het effect van incidentele posten daalde de nettowinst van de kernactiviteiten tot € 210 miljoen, van € 273 miljoen in de eerste helft van 2012. Deze daling was het gevolg van lagere gerealiseerde winsten op obligaties en een lager resultaat op financiële instrumenten bij de verzekeringsactiviteiten.

De nettowinst van SNS Retail Bank steeg fors. De belangrijkste factor achter deze stijging was een hogere rentemarge vanwege lagere rentelasten als gevolg van de onteigening van achtergestelde schulden, dalende rentetarieven op spaarrekeningen en de aflossing van termijndeposito's. Bovendien hadden incidentele posten (zie tabel 2) en resultaten op terugkoop eigen schuldpapier een positief effect. Dit werd deels tenietgedaan door hogere bijzondere waardeverminderingen op leningen, dat gelijk staat aan 35 basispunten van leningen (op jaarbasis) tegenover 30 basispunten over de eerste helft van 2012.

De nettowinst van REAAL was fors lager door een substantieel lager resultaat op financiële instrumenten, dat in 2012 het resultaat over het eerste halfjaar had opgedreven, een bijzondere waardevermindering van Value of Business Acquired (VOBA) bij REAAL Leven, en een lager onderliggend resultaat (zie tabel 4) bij zowel REAAL Leven als REAAL Schade. Bij REAAL Leven nam de onderliggende winst voornamelijk af door lagere directe beleggingsresultaten als gevolg van de afwezigheid van winsten op de afwikkeling van het Lehman onderpand, lagere rendementen uit herbeleggingen en het effect van een additionele allocatie van groepskosten. Bij REAAL Schade werd het onderliggende resultaat negatief beïnvloed door hoge schadequotes op brand en motor. Bovendien droeg de afwezigheid van een vrijval van voorzieningen voor niet-verdiende premies bij aan de daling.

Zwitserleven boekte een nettoverlies als gevolg van een additionele bijzondere waardevermindering van de VOBA en een bijzondere waardevermindering op intern ontwikkelde en geactiveerde software. Bovendien waren de gerealiseerde winsten op obligaties fors lager. Het onderliggende resultaat van Zwitserleven was € 11 miljoen negatief. Dit is een forse daling ten opzichte van de eerste helft van 2012 en is toe te schrijven aan lagere resultaten op sterfte, rente en kosten. Het onderliggende netto resultaat werd ook beïnvloed door een additionele allocatie van groepskosten. Tot slot was er in het resultaat over het eerste halfjaar een additionele voorziening opgenomen in verband met de compensatie voor beleggingspensioencontracten.

Het nettoverlies bij Property Finance bedroeg € 1.789 miljoen, voornamelijk als gevolg van de getroffen voorziening in verband met de feitelijke verplichting van € 1.790 miljoen om de totale vastgoedfinancieringsportefeuille te waarderen op de overdrachtswaarde zoals bepaald door de Nederlandse Staat. Het nettoresultaat, gecorrigeerd voor de toevoeging aan deze voorziening, bedroeg € 1 miljoen positief, vergeleken met een nettoverlies van € 143 miljoen in de eerste helft van 2012, voornamelijk omdat opvolgende bijzondere waardeverminderingen werden gecompenseerd door de vrijval van deze voorziening. Daarnaast waren de operationele lasten aanzienlijk lager die een daling van de rentemarge meer dan compenseerden.

Additionele allocatie groepskosten aan bank- en verzekeringsactiviteiten

Met ingang van 1 januari 2013 wordt een additioneel bedrag aan operationele lasten die op groepsniveau worden gemaakt structureel toegerekend aan de bank- en verzekeringsactiviteiten. Zo kan een nauwkeuriger kostenniveau van deze op zichzelf staande entiteiten worden weergegeven. Op jaarbasis zal ongeveer € 48 miljoen euro aan operationele lasten extra worden toegerekend, waarvan € 24 miljoen al in de cijfers van het eerste halfjaar van 2013 is verwerkt. Van de additionele kostenallocatie heeft € 9 miljoen betrekking op SNS Retail Bank, € 9 miljoen op REAAL, € 5 miljoen op Zwitserleven en € 1 miljoen op Property Finance en overige activiteiten.

Property Finance geclassificeerd als aangehouden voor verkoop

Na de nationalisatie op 1 februari 2013, waaronder het besluit om Property Finance te isoleren in een separate vastgoedbeheerorganisatie, zijn de totale activa en passiva van Property Finance in de balans geclassificeerd als activa aangehouden voor verkoop, respectievelijk verplichtingen aangehouden voor verkoop. In de winst- en verliesrekening is het totale resultaat van Property Finance geclassificeerd als netto resultaat van beëindigde bedrijfsactiviteiten. Vergelijkende cijfers in de winst- en verliesrekening zijn dienovereenkomstig aangepast.

Effect van incidentele posten

Tabel 2: Effect van incidentele posten op het netto resultaat van SNS REAAL

In miljoenen euro's

	1e halfjaar 2013	1e halfjaar 2012	2e halfjaar 2012
Netto resultaat SNS Retail Bank	218	85	3
Netto resultaat REAAL	11	164	-191
Netto resultaat Zwitserleven	-64	52	-172
Netto resultaat Groepsactiviteiten	39	-43	-57
Totaal netto resultaat SNS REAAL Kernactiviteiten	204	258	-417
Netto resultaat Property Finance	-1.789	-143	-670
Totaal netto resultaat over de periode SNS REAAL	-1.585	115	-1.087
Impact incidentele posten SNS Retail Bank	20	-9	-27
Impact incidentele posten REAAL	-21	--	-325
Impact incidentele posten Zwitserleven	-62	--	-224
Impact incidentele posten Groepsactiviteiten	57	-6	-11
Impact incidentele posten Property Finance	-1.790	--	-47
Totaal incidentele posten	-1.796	-15	-634
Gecorrigeerd netto resultaat SNS Retail Bank	198	94	30
Gecorrigeerd netto resultaat REAAL	32	164	134
Gecorrigeerd netto resultaat Zwitserleven	-2	52	52
Gecorrigeerd netto resultaat Groepsactiviteiten	-18	-37	-46
Totaal gecorrigeerd netto resultaat SNS REAAL Kernactiviteiten	210	273	170
Gecorrigeerd netto resultaat Property Finance	1	-143	-623
Totaal gecorrigeerd netto resultaat SNS REAAL	211	130	-453

Incidentele posten in het eerste halfjaar van 2013 bedroegen € 1.796 miljoen negatief, voornamelijk als gevolg van de nationalisatiemaatregelen. De invloed van de nationalisatiemaatregelen op de nettowinst van de kernactiviteiten bedroeg € 71 miljoen positief: € 20 miljoen bij SNS Retail Bank, € 57 miljoen bij Groepsactiviteiten en € 6 miljoen negatief bij REAAL Leven. Het nettoverlies bij Property Finance was inclusief een netto-effect van € 1.790 miljoen in verband met de getroffen additionele voorziening, omdat door de beslissing van de Nederlandse Staat een feitelijke verplichting ontstond om Property Finance over te dragen in overeenstemming met de waarde zoals bepaald door de Nederlandse Staat.

Een positief effect van € 20 miljoen als gevolg van nationalisatiemaatregelen bij SNS Retail Bank was het gevolg van de onteigening van onderhands geplaatste achtergestelde schulden en winsten uit de afbouw van derivaten verbonden aan

achtergestelde schulden, deels tenietgedaan door een voorziening voor de compensatie van participatiecertificaten. In juli 2013 informeerde SNS Bank alle voormalig houders van participatiecertificaten (serie 3) over hun compensatievoorstel.

In het resultaat van REAAL Leven is een netto incidenteel verlies van € 6 miljoen opgenomen, als gevolg van de onteigening van een achtergestelde schuld van SNS Bank die in de beleggingsportefeuille was opgenomen.

Bij Groepsactiviteiten bedroeg de invloed van de nationalisatiemaatregelen € 57 miljoen positief. Dit bedrag bestond uit een positief effect van € 40 miljoen als gevolg van de onteigening van onderhands geplaatste achtergestelde schulden, € 11 miljoen winst uit de afbouw van derivaten verbonden aan de achtergestelde schulden en een correctie van € 6 miljoen voor een achtergestelde lening in SNS Bank door REAAL.

Bij Property Finance werd een voorziening van € 2.024 miljoen getroffen (€ 1.790 miljoen netto) overeenkomstig de overdrachtswaarde van Property Finance. De totale activa van Property Finance zullen worden overgedragen tegen een aanzienlijk lagere waarde dan de boekwaarde. Als onderdeel van de overdracht was een afschrijving van € 2,8 miljard op de totale activa van Property Finance per 30 juni 2012 vereist. Deze afschrijving van € 2,8 miljard is bepaald door de Nederlandse Staat. Daarom is, in aanvulling op de € 776 miljoen bijzondere waardeverminderingen en kortingen in de tweede helft van 2012, € 2.024 miljoen bruto (€ 1.790 miljoen netto) extra afgeschreven. SNS REAAL is momenteel in een vergevorderd stadium om een vaststellingsovereenkomst met de Belastingdienst te sluiten met betrekking tot aangiften vennootschapsbelasting. Deze overeenkomst verduidelijkt de uitgangspunten waarop de aangiften vennootschapsbelasting gebaseerd zijn en kan mogelijk resulteren in een materiële belastingbate.

Naast de nationalisatiemaatregelen bedroeg het netto-effect van andere incidentele posten € 77 miljoen negatief, volledig gerealiseerd bij de verzekeringsactiviteiten. Dit bestond voornamelijk uit een bijzondere waardevermindering van de VOBA van € 62 miljoen netto (€ 83 miljoen vóór belastingen) in verband met het tekort van de IFRS-toereikendheidstoets (LAT), waarvan € 47 miljoen bij Zwitserleven en € 15 miljoen bij REAAL Leven. Deze LAT vergelijkt de marktwaarde en de IFRS boekwaarde van de verzekeringsverplichtingen en de daarmee verbonden activa. Door de toepassing van shadow accounting, wordt de positieve reële waarderreserve van de vastrentende portefeuille gebruikt om de IFRS boekwaarde van de verzekeringsverplichtingen te verhogen. In het eerste halfjaar 2013 nam het IFRS LAT-tekort af vergeleken met ultimo 2012 als gevolg van een stijging van de rente, gedeeltelijk gecompenseerd door aanpassingen in de kostenparameters. Echter de reële waarderreserve van de vastrentende portefeuille daalde nog forser. Als gevolg hiervan kon de reële waarderreserve van de vastrentende portefeuille het LAT-tekort niet compenseren en het resterende tekort van € 83 miljoen bruto (€ 62 miljoen netto) werd als bijzondere waardevermindering van VOBA ten laste van de winst- en verliesrekening gebracht. In de cijfers over de tweede helft van 2012 was ook een bijzondere waardevermindering van de VOBA van € 129 miljoen netto opgenomen in verband met het tekort van de IFRS LAT.

Tot slot was er een bijzondere waardevermindering van € 15 miljoen netto bij Zwitserleven op intern ontwikkelde en geactiveerde software in het licht van haar gewijzigde strategie. De directie van Zwitserleven heeft onlangs een nieuwe strategische koers gekozen die zich meer richt op de markt voor beschikbare premieregeling (BPR) en een uitbreiding van het aantal producten buiten de tweede pijler. Hierdoor zal een nieuwe balans ontstaan tussen nieuwe markten waarin BPR, PPI en afzonderlijke producten de overhand zullen hebben, en de meer traditionele markten. Dit zal ook organisatorische consequenties hebben.

Incidentele posten in het eerste halfjaar van 2012 bedroegen € 15 miljoen negatief. Bij SNS Retail Bank, bestond de invloed van incidentele posten uit een verlies van € 9 miljoen netto op de omruil van Griekse staatsobligaties. Bij Groepsactiviteiten kwam de netto invloed van incidentele posten uit op € 6 miljoen negatief. Dit bedrag bestond uit een bijzondere waardevermindering op het belang in Van Lanschot N.V.

Operationele lasten

Tabel 3: Totale operationele lasten van SNS REAAL

<i>In miljoenen euro's</i>	1e halfjaar 2013	1e halfjaar 2012	Mutatie	2e halfjaar 2012	Mutatie
Totaal operationele lasten SNS REAAL Kernactiviteiten	536	481	11%	551	-3%
Totaal operationele lasten Property Finance	34	50	-32%	66	-48%
Totaal operationele lasten SNS REAAL	570	531	7%	617	-8%
Correcties:					
Reorganisatiekosten	--	2		54	
SNS Retail Bank's aandeel in depositogarantiestelsel	--	-2		-13	
Kosten strategische heroriëntatie	6	--		16	
Voorziening ter compensatie voor participatie certificaten	53	--		--	
Totaal correcties	59	--		57	
Totaal gecorrigeerde operationele lasten SNS REAAL Kernactiviteiten	477	481	-1%	500	-5%
Totaal gecorrigeerde operationele lasten Property Finance	34	50	-32%	60	-43%
Totaal gecorrigeerde operationele lasten SNS REAAL	511	531	-4%	560	-9%

Totale operationele lasten Property Finance zijn verwerkt in het resultaat uit beëindigde bedrijfsactiviteiten.

De totale operationele lasten stegen in de eerste helft van 2013 met € 39 miljoen (+7%) in vergelijking met de eerste helft van 2012, voornamelijk door incidentele lasten van € 59 miljoen. Dit bestond uit een voorziening van € 53 miljoen voor de compensatie van de houders van onteigende participatiecertificaten en de kosten van strategische herstructureringsplannen bij de Groepsactiviteiten voor € 6 miljoen. De totale gecorrigeerde operationele lasten daalden met € 20 miljoen (-4%), ondersteund door een afname van het aantal interne medewerkers met 106 fte naar 6.618 (-2%) en aanzienlijke lagere operationele lasten bij Property Finance.

Onderliggend resultaat verzekeringsactiviteiten

Tabel 4: Onderliggend resultaat Verzekeringsactiviteiten

	REAAL			Zwitserleven		
<i>In miljoenen euro's</i>	1e halfjaar 2013	1e halfjaar 2012	2e halfjaar 2012	1e halfjaar 2013	1e halfjaar 2012	2e halfjaar 2012
Netto resultaat over de periode	11	164	-191	-64	52	-172
Winsten, verliezen en bijzondere waardeverminderingen op de aandelenportefeuille	7	-13	29	10	1	5
Winsten, verliezen en bijzondere waardeverminderingen op de vastrentende portefeuille	24	25	50	14	81	33
Resultaat op financiële instrumenten	3	93	-14	2	-33	-27
Mutatie voorziening verzekeringscontracten a.g.v. marktwaardebewegingen	-21	-31	11	-15	-9	23
Totaal netto resultaat op de beleggingsportefeuille en hedges	13	74	76	11	40	34
Impact incidentele posten	-21	--	-325	-62	--	-224
Netto resultaat exclusief incidentele posten en invloed van beleggingsportefeuille en hedges	19	90	58	-13	12	18
Afschrijving VOBA en overige immateriële vaste activa	-21	-24	-24	-2	-8	-8
Onderliggend netto resultaat	40	114	82	-11	20	26

Resultaten op aandelenhedges zijn begrepen in winsten/verliezen op de aandelenportefeuille in plaats van resultaat op financiële instrumenten.

Mutatie voorziening verzekeringscontracten a.g.v. marktwaardebewegingen is inclusief vrijval/dotatie voorziening onderrente en garanties unit-linked en separate accounts, impact van shadow accounting en de impact van het hedgen van inflatierisico's.

REAAL

Vergeleken met het eerste halfjaar van 2012 daalde de nettowinst van REAAL fors met € 153 miljoen tot € 11 miljoen veroorzaakt door een lager netto-effect van winsten, verliezen en bijzondere waardeverminderingen op de beleggingsportefeuille en hedges, een lager onderliggend resultaat en een negatief effect van incidentele posten.

De incidentele posten bestonden uit een bijzondere waardevermindering op VOBA van € 15 miljoen en een verlies van € 6 miljoen als gevolg van de onteigening van een achtergestelde obligatie van SNS Bank.

Het totale netto-effect van winsten, verliezen en bijzondere waardeverminderingen op de beleggingsportefeuille en hedges daalde tot € 13 miljoen positief (eerste helft van 2012: € 74 miljoen positief). Dit was voornamelijk onder invloed van een aanzienlijk lager resultaat op financiële instrumenten dat het resultaat over het eerste halfjaar 2012 had opgedreven (in deze periode werden vanwege de sterke rentedalingen hoge winsten op rentederivaten behaald). Dit werd gedeeltelijk gecompenseerd door hogere resultaten op de aandelenportefeuille als gevolg van lagere bijzondere waardeverminderingen, hogere gerealiseerde winsten en een hoger resultaat op aandelenopties. Wijzigingen in verzekeringscontracten als gevolg van reële waardeveranderingen bestonden hoofdzakelijk uit het effect van shadow accounting.

Het onderliggende resultaat van REAAL daalde met € 74 miljoen tot € 40 miljoen. Bij REAAL Leven nam de onderliggende winst vooral af door lagere directe beleggingsresultaten door de afwezigheid van winsten op de afwikkeling van het Lehman onderpand en lagere rendementen uit herbeleggingen en een additionele allocatie van groepskosten. Bij REAAL Schade werd het onderliggende resultaat negatief beïnvloed door hoge schadequotes op brand en motor. Daarnaast droeg de afwezigheid van een vrijval van voorzieningen voor niet-verdiende premies bij aan de daling.

Zwitserleven

In vergelijking met de eerste helft van 2012, daalde het nettoresultaat van Zwitserleven met € 116 miljoen tot een nettoverlies van € 64 miljoen. Dit werd deels veroorzaakt door incidentele posten bestaande uit een additionele bijzondere waardevermindering van VOBA van € 47 miljoen en een bijzondere waardevermindering op intern ontwikkelde en geactiveerde software van € 15 miljoen.

Het totale netto-effect van winsten, verliezen en bijzondere waardeverminderingen op de beleggingsportefeuille en hedges daalde tot € 11 miljoen positief (eerste halfjaar 2012: € 40 miljoen positief) gedreven door fors lagere gerealiseerde winsten op obligaties. Dit werd deels gecompenseerd door hogere resultaten op financiële instrumenten, voornamelijk bestaande uit ongerealiseerde winsten op derivaten voor de afdekking van het renterisico.

Afschrijving van VOBA en andere immateriële vaste activa daalde van € 8 miljoen naar € 2 miljoen na een bijzondere waardevermindering van een deel van VOBA in 2012.

De onderliggende winst van Zwitserleven was €11 miljoen negatief, een forse daling ten opzichte van het eerste halfjaar van 2012 door lagere resultaten op sterfte, rente en kosten (inclusief de additionele allocatie van groepskosten). Bovendien is in het resultaat over het eerste halfjaar van 2013 een additionele voorziening opgenomen in verband met de compensatieregeling voor beleggingspensioencontracten.

Groepsactiviteiten

Het netto resultaat van de groepsactiviteiten verbeterde van € 43 miljoen negatief naar een nettowinst van € 39 miljoen. Deze verbetering werd gedreven door een eenmalig resultaat van € 57 miljoen als gevolg van de nationaliseringsmaatregelen. Bovendien was in het resultaat over eerste halfjaar 2012 een bijzondere waardevermindering van € 6 miljoen op het belang in Van Lanschot (eerste halfjaar 2013: € 2 miljoen) opgenomen. Gecorrigeerd voor deze incidentele posten, kwam het netto resultaat uit op € 18 miljoen negatief, ten opzichte van € 37 miljoen negatief over de eerste helft van 2012. De verbetering was te danken aan lagere rentelasten op onteigende schulden en een hogere toerekening van operationele lasten van de holding aan de bank- en verzekeringsactiviteiten.

3.1.2 Resultaat eerste halfjaar 2013 ten opzichte van het tweede halfjaar van 2012

Over de eerste helft van 2013 rapporteerde SNS REAAL een nettoverlies van € 1.585 miljoen, tegenover een nettoverlies van € 1.087 miljoen over de tweede helft van 2012. Bij Property Finance steeg het nettoverlies fors van € 670 miljoen in de tweede helft van 2012 tot € 1.789 miljoen als gevolg van de genomen extra voorziening om Property Finance over te dragen tegen de overdrachtswaarde zoals bepaald door de Nederlandse Staat.

Gecorrigeerd voor Property Finance, steeg het resultaat uit voortgezette activiteiten van € 417 miljoen negatief in het tweede halfjaar van 2012 naar € 204 miljoen positief over de eerste helft van 2013, gedreven door een fors lager negatief effect van incidentele posten (€ 6 miljoen negatief vergeleken met € 587 miljoen negatief voor de tweede helft van 2012).

Bij SNS Retail Bank steeg de nettowinst fors vergeleken met de tweede helft van 2012. De belangrijkste factor achter deze stijging was een hogere rentemarge als gevolg van lagere rentelasten door de onteigening van achtergestelde schulden, dalende rentetarieven op spaarrekeningen en de aflossing van termijndeposito's. Bovendien hadden de incidentele posten, bestaande uit de invloed van de nationalisatiemaatregelen, een positief effect, terwijl in de tweede helft van 2012 een herstructureringslast was begrepen. De bijzondere waardeverminderingen op leningen waren met 35 basispunten van leningen (op jaarbasis) lager in vergelijking met de 51 basispunten voor de tweede helft van 2012 (met inbegrip van de invloed van de nieuwe risicobeoordelingsmodellen voor leningen).

Het nettoresultaat van REAAL steeg van € 191 miljoen negatief naar € 11 miljoen positief, hoofdzakelijk door incidentele posten (€ 21 miljoen negatief tegen € 325 miljoen negatief over de tweede helft van 2012). Het totale netto-effect van winsten, verliezen en bijzondere waardeverminderingen op de beleggingsportefeuille en hedges kwam, met € 13 miljoen positief, lager uit dan in de tweede helft van 2012 (€ 76 miljoen positief).

Het onderliggende resultaat van REAAL van € 40 miljoen liet een scherpe daling zien, deels als gevolg van het effect van een additionele allocatie van groepskosten. Bovendien werd de daling bij REAAL Leven ook veroorzaakt door lagere directe beleggingsresultaten. Bij REAAL Schade lag het netto onderliggend resultaat fors lager door hoge schadequotes, met name bij brand en motor.

Het nettoverlies van Zwitserleven van € 64 miljoen nam af ten opzichte van het nettoverlies van € 172 miljoen in de tweede helft van 2012. Dit werd voornamelijk veroorzaakt door incidentele posten (€ 62 miljoen ten opzichte van € 224 miljoen negatief over de tweede helft van 2012). Het totale netto-effect van winsten, verliezen en bijzondere waardeverminderingen op de beleggingsportefeuille en hedges kwam uit op € 11 miljoen positief, een daling ten opzichte van de tweede helft van 2012 (€ 34 miljoen positief). Het onderliggende resultaat van Zwitserleven van € 11 miljoen negatief was fors lager vergeleken met de € 26 miljoen positief in de tweede helft van 2012, voornamelijk als gevolg van lagere resultaten op overlijdensrisico- en invaliditeit. Daarnaast namen de renteresultaten af als gevolg van lagere beleggingsopbrengsten en de kostenresultaten waren lager onder invloed van een structurele additionele allocatie van groepskosten.

3.2 Kapitaalbeheer

Tabel 5: Kapitalisatie

In miljoenen euro's

	Juni 2013	December 2012	Juni 2012
SNS REAAL			
Totaal eigen vermogen	4.818	3.285	4.791
Double Leverage	106,7%	130,1%	118,9%
Bankactiviteiten			
Core Tier 1 ratio	12,2%	6,1%	9,6%
Tier 1 ratio	12,2%	7,7%	12,2%
BIS ratio	12,3%	9,3%	14,0%
BIS ratio (Basel I 80% floor)	11,9%	9,6%	14,0%
Core Tier 1 kapitaal	2.246	1.253	1.893
Tier 1 kapitaal	2.246	1.584	2.396
BIS kapitaal	2.252	1.908	2.752
Risicogewogen activa (Basel II)	18.385	20.592	18.137
Verzekeringsactiviteiten			
DNB Solvabiliteitspercentage verzekeringsactiviteiten	172%	176%	199%
DNB Solvabiliteitspercentage SRLEV	210%	211%	242%
DNB Solvabiliteitspercentage Schade	471%	490%	445%
Aanwezig toetsingskapitaal	2.508	2.630	2.720
Vereiste solvabiliteit	1.461	1.491	1.364

Core Tier 1 ratio, Tier 1 ratio en BIS ratio van juni 2013 en december 2012 zijn berekend op basis van Basel II. De ratio's van juni 2012 zijn berekend op basis van Basel II, rekening houdend met de 80% ondergrens van Basel I.

3.2.1 IFRS-toereikendheidstoets

De toereikendheid van de verzekeringstechnische voorzieningen wordt in elke verslagperiode getoetst door middel van de IFRS-toereikendheidstoets (LAT). Deze LAT vergelijkt de marktwaarde en de IFRS boekwaarde van de verzekeringsverplichtingen en de daarmee gerelateerde activa (inclusief VOBA). In 2012 veranderde SNS REAAL de rentecurve die gebruikt wordt om de marktwaarde van de verzekeringsverplichtingen in de IFRS LAT te berekenen van de ECB All Government curve naar de ECB AAA + UFR curve. Deze aanpassing betekende een belangrijk lagere disconteringsvoet die de overwaarde in de IFRS LAT negatief beïnvloedde. Het gebruik van de ECB AAA + UFR curve en de algemene daling van de rentetarieven leidden tot een IFRS LAT-tekort van de verzekeringsverplichtingen in 2012. Door de toepassing van shadow accounting werd de positieve reële waardereserve van de vastrentende portefeuille gebruikt om de IFRS boekwaarde van de verzekeringsverplichtingen te verhogen. Het resterende tekort van € 172 miljoen bruto (€ 129 miljoen netto) werd als een bijzondere waardevermindering van een deel van VOBA ten laste van de winst- en verliesrekening van 2012 gebracht. In het eerste halfjaar 2013 nam het IFRS LAT-tekort af vergeleken met ultimo 2012 als gevolg van een stijging van de rente, gedeeltelijk gecompenseerd door aanpassingen van de kostenparameters. Echter de reële waardereserve van de vastrentende portefeuille daalde nog forser. Als gevolg hiervan kon de reële waardereserve van de vastrentende portefeuille het LAT-tekort niet compenseren en het resterende tekort van € 83 miljoen bruto (€ 62 miljoen netto) werd als bijzondere waardevermindering van VOBA ten laste gebracht van de winst- en verliesrekening.

3.2.2 SNS REAAL

In de eerste helft van 2013 steeg het totaal eigen vermogen van SNS REAAL naar € 4,8 miljard, vergeleken met € 3,3 miljard ultimo 2012. De belangrijkste factoren achter de stijging waren de kapitaalinjectie van de Nederlandse Staat (€ 2,2 miljard waarvan € 1,9 miljard werd doorgeplaatst naar SNS Bank en € 0,3 miljard werd aangehouden op holding niveau) en de onteigening van achtergestelde crediteuren (€ 1,0 miljard), deels tenietgedaan door het nettoverlies over de eerste helft van 2013 (- € 1,5 miljard).

De reële waardereserve van de vastrentende portefeuille daalde met € 34 miljoen tot € 84 miljoen positief als gevolg van de negatieve invloed van stijgende rentetarieven. De reële waardereserve van de aandelenportefeuille daalde met € 13 miljoen tot € 127 miljoen als gevolg van iets lagere aandelenmarkten.

De invoering van het amendement op IAS-19 (Personeelsbeloningen) had een negatief effect op het totale eigen vermogen van € 67 miljoen netto. Vergelijkende cijfers zijn aangepast.

Ten opzichte van ultimo 2012, daalde de double leverage van de Groep van 130% tot 107%, voornamelijk als gevolg van de kapitaalinjectie van de Nederlandse Staat en de onteigening van achtergestelde schulden. De nominale leverage daalde van € 985 miljoen naar € 324 miljoen, gedreven door de kapitaalinjectie van de Nederlandse Staat van € 300 miljoen en de onteigening van achtergestelde schulden (€ 373 miljoen).

3.2.3 Solvabiliteit bankactiviteiten

De nationalisatiemaatregelen hadden in het eerste halfjaar van 2013 een belangrijk effect op de core Tier 1 ratio van SNS Bank N.V. Eind juni 2013 was de core Tier 1 ratio verbeterd tot 12,2%, tegenover 6,1% per ultimo 2012. De stijging was te danken aan de kapitaalinjectie van de Nederlandse Staat van € 1,9 miljard en de invloed van de onteigening van achtergestelde leningen (€ 0,7 miljard), deels tenietgedaan door het verlies van SNS Bank N.V. van € 1,6 miljard over het eerste halfjaar. Risicogewogen activa daalden met € 2,2 miljard tot € 18,4 miljard, voornamelijk als gevolg van de getroffen voorziening in relatie tot de waardering van de totale vastgoedfinancieringsportefeuille van Property Finance op de overdrachtswaarde zoals bepaald door de Nederlandse Staat.

Als gevolg van de onteigening van achtergestelde schulden zijn de Tier 1 ratio en de BIS-ratio vrijwel gelijk aan de core Tier 1. Aan het einde van juni 2013, was de enige overgebleven achtergestelde lening van SNS Bank een intragroepslening van € 40 miljoen met de holding.

3.2.4 Solvabiliteit verzekeringsactiviteiten

De solvabiliteit van de verzekeringsactiviteiten bedroeg 172% ten opzichte van 176% ultimo 2012. De solvabiliteit werd negatief beïnvloed door wijzigingen in de parameters. Dit bestond vooral uit aanpassingen aan kostenparameters (inclusief de invloed van de additionele structurele allocatie van groepskosten, een toename van het aantal homogene portefeuilles en aanpassingen in de risicomarge gebruikt in de calculatie van de solvabiliteit. De negatieve factoren werden grotendeels gecompenseerd door de ontwikkeling van de rente en credit spreads en de onderliggende netto winst.

Op holdingniveau van de verzekeraar wordt met ingang van juni 2012 het meerekenen van Tier 2 schuld in het beschikbare kapitaal, en diensgevolge de solvabiliteit, afgetopt als het DNB-maximum wordt overschreden. Per eind juni 2013 wordt een bedrag van € 203 miljoen aan SNS REAAL N.V. uitgegeven achtergestelde schuld niet meegerekend in het beschikbare kapitaal van de verzekeringsactiviteiten. In juli 2013 werd de DNB-solvabiliteit van de verzekeringsactiviteiten positief beïnvloed door de omzetting in agio van € 150 miljoen aan achtergestelde schulden van SNS REAAL N.V. Door deze omzetting verbeterde de solvabiliteitsratio van de verzekeringsactiviteiten met 10%-punten. In juli 2013 verlaagde Fitch de rating van Frankrijk, dat leidde tot een aanpassing van de ECB AAA curve die gebruikt

wordt bij de berekening van de DNB-solvabiliteit. De daaropvolgende daling van de ECB AAA curve zal naar verwachting een belangrijke negatieve impact hebben op het niveau van de DNB-solvabiliteit van ongeveer 30%. Momenteel vindt overleg met DNB plaats over het effect van de downgrade van Frankrijk op de solvabiliteitsratio's. Het is nog onduidelijk of een andere curve gebruikt gaat worden.

Bij SRLEV, de rechtspersoon waaronder het merendeel van de levensverzekeringsactiviteiten valt, was de DNB-solvabiliteitsratio 210%, nagenoeg gelijk aan ultimo 2012.

3.2.5 Pro forma kapitalisatie

Het grootste deel van de nationalisatiemaatregelen (de afschrijving op de activa van Property Finance, de kapitaalinjectie van de Nederlandse Staat en de onteigening van achtergestelde schuld) is al uitgevoerd en wordt weergegeven in de kapitaalpositie per eind juni 2013. De volgende pro forma cijfers geven inzicht in de effecten van de overige belangrijkste nationalisatiemaatregelen die nog niet zijn uitgevoerd en om die reden niet zijn weergegeven in de gerapporteerde kapitaalpositie. De werkelijke effecten kunnen afwijken, bijvoorbeeld als gevolg van het antwoord van de Europese Commissie op het herstructureringsplan.

Tabel 6: Impact Nationalisatie - Pro forma

In miljoenen euro's

	Juni 2013	Garantie op funding PF	Resolutie heffing	Aftrek Tier 1 (shortfall)	Pro forma
SNS REAAL					
Totaal eigen vermogen	4.818		-70		4.748
Double Leverage (€)	324				324
Double Leverage (%)	107%				
Bankactiviteiten					
Totaal eigen vermogen	2.312		-70		2.242
Core Tier 1 kapitaal (Basel II)	2.246		-70	-35	2.141
Risicogewogen activa (Basel II)	18.385	-5.246			13.139
Core Tier 1 ratio (Basel II)	12,2%				16,3%

De pro forma core Tier 1 ratio van SNS Bank N.V. bedraagt 16,3% per eind juni 2013. In het pro forma cijfer is een vrijval van risicogewogen activa van € 5,2 miljard inbegrepen in verband met de overdracht van Property Finance aan een afzonderlijke vastgoedbeheerorganisatie in combinatie met een verwachte garantie van ongeveer € 5 miljard voor de financiering hiervan na de afsplitsing. Dit bedrag is ook inclusief een geschat negatief effect van € 70 miljoen, zijnde het aandeel van SNS Bank in de eenmalige resolutieheffing van € 1 miljard op de Nederlandse banken in 2014.

Bovendien wordt het verschil tussen het verwachte verlies en de werkelijke voorzieningen getroffen voor de hieraan verbonden exposure in het kapitaal opgenomen. Het negatieve verschil (ingeval het verwachte verlies groter is dan het bedrag van de voorziening) wordt van de kapitaalbasis afgetrokken als tekort. Per eind juni 2013 bedroeg dit tekort € 70 miljoen, waarvan € 35 miljoen van het core Tier 1 kapitaal en € 35 miljoen van het BIS-kapitaal wordt afgetrokken. In de pro forma cijfers wordt het volledige tekort van het core Tier 1 kapitaal afgetrokken wegens de afwezigheid van achtergestelde schulden na de onteigening.

De volledig ingefaseerde pro forma Basel III core Tier 1 ratio van SNS Bank N.V. bedroeg 12,6%. In deze ratio zijn de belastingvordering van € 249 miljoen met betrekking tot de voorwaartse verliescompensatie per eind juni en de volledige negatieve reële waarderreserve van SNS Bank N.V. van € 127 miljoen in hun geheel afgetrokken van het core Tier 1 kapitaal. Onder Basel II zullen deze deze posten, die per eind juni zijn opgenomen in het core Tier 1 kapitaal, geleidelijk

van het Tier 1 kapitaal worden afgetrokken in de periode van 1 januari 2014 tot en met 1 januari 2018. Bovendien is in de risicogewogen activa onder Basel III van € 13,7 miljard een kredietwaarderingsaanpassing (Credit Valuation Adjustment / CVA) opgenomen, dat leidt tot een toename van het aan te houden vermogen uit hoofde van het risico dat de marktwaarde van de derivaten kan afnemen als gevolg van een wijziging van de kredietwaardigheid van de tegenpartij.

De pro forma double leverage van SNS REAAL en de pro forma DNB-solvabiliteit van de verzekeringsactiviteiten zijn gelijk aan de gerapporteerde cijfers.

3.3 Financieringsactiviteiten

3.3.1 Bankactiviteiten

Gedurende de eerste helft van 2013, is SNS Bank geen kapitaalmarkttransacties aangegaan. Totaal genomen bleven particuliere spaargelden stabiel op € 32,8 miljard. Na een daling van € 1,3 miljard in januari, lieten de particuliere spaargelden in daaropvolgende maanden een gestage instroom zien ter grootte van hetzelfde bedrag.

Als gevolg van de daling van de vorderingen op klanten, in combinatie met het stabiele karakter van retailfinanciering, verbeterde de Loan-to-Deposit ratio van de bankactiviteiten van 142% ultimo 2012 tot 138%. Gecorrigeerd voor Property Finance bedroeg de Loan-to-Deposit 123%.

De totale liquiditeit daalde, maar bleef met € 8,7 miljard per eind juni 2013 hoog, tegenover € 11,5 miljard eind 2012. De daling was het gevolg van de aflossing van securitisaties die de beleenbare activa voor repo faciliteiten van de ECB verminderde. In juli nam de liquiditeit weer met € 2,9 miljard toe doordat de ECB beleenbare activa toenamen, dankzij een toename van het beschikbare onderpand als gevolg van een on-balance securitisatie en een lager gebruik van onderpand gerelateerd aan voorwaardelijke verplichtingen.

Tabel 7: Ontwikkeling liquiditeitspositie SNS Bank

<i>In miljoenen euro's</i>	Juni 2013	December 2012	Juni 2012
Kasmiddelen	6.301	6.691	7.651
Liquide activa	2.423	4.818	3.797
Totale liquiditeitspositie	8.724	11.509	11.448

3.4 Balans en risicobeheer

Ten opzichte van ultimo 2012 kromp de balans van SNS REAAL met € 5,4 miljard tot € 128,2 miljard (-4%), voornamelijk als gevolg van een afname in vorderingen op klanten bij SNS Retail Bank.

De voorziening van € 2 miljard in verband met de waardering van de totale vastgoedfinancieringsportefeuille op de overdrachtswaarde zoals bepaald door de Nederlandse Staat, had geen invloed op het balanstotaal omdat deze voorziening niet is gesaldeerd met de vastgoedfinancieringsportefeuille, maar is opgenomen in de 'passiva gehouden om te verkopen'.

3.4.1 Immateriële vaste activa

De waarde van immateriële vaste activa daalde met € 141 miljoen tot € 859 miljoen door reguliere afschrijvingen van € 38 miljoen, en € 103 miljoen aan bijzondere waardeverminderingen. De bijzondere waardeverminderingen bestonden uit een bijzondere waardevermindering van een deel van de VOB van € 83 miljoen en een bijzondere waardevermindering van € 20 miljoen op intern ontwikkelde en geactiveerde software.

Eind juni 2013 had de totale goodwill van € 234 miljoen betrekking op REAAL Leven (€ 150 miljoen), RegioBank (€ 67 miljoen) en Zwitserleven Asset Management (€ 17 miljoen).

De VOB van de verzekeringsactiviteiten bedroeg € 515 miljoen (ultimo 2012: € 623 miljoen).

3.4.2 Beleggingen

Beleggingsportefeuille bankactiviteiten

De totale beleggingen bij de bankactiviteiten bleven stabiel op € 5,3 miljard. De vermindering van een kortetermijnpositie in de handelsportefeuille die ultimo 2012 werd aangehouden in het kader van liquiditeitsbeheer, werd gecompenseerd door een toename in exposure op staatsschulden, voornamelijk van Belgisch, Nederlands en Frans staatspapier. De exposure van SNS Bank op staatsschulden van perifere Eurolanden nam iets toe tot € 452 miljoen als gevolg van herwaarderingen. De marktwaarde van de GIIPS-exposure ultimo juni 2013 was met 10% van de totale exposure van SNS Bank in staatsschulden in lijn met ultimo 2012.

Beleggingsportefeuille verzekeringsactiviteiten

Eind juni 2013 bedroegen de totale beleggingen voor eigen rekening en risico € 30,6 miljard (ultimo 2012: € 31,7 miljard), waarvan 96% belegd was in vastrentende waarden (ultimo 2012: 96%). Van de vastrentende portefeuille had 76% een rating van A of hoger (ultimo 2012: 75%) en had 59% een AAA-rating (ultimo 2012: 58%). De blootstelling van de verzekeringsactiviteiten aan staatsschulden van perifere Eurolanden bleef beperkt tot € 423 miljoen, 2% van de totale exposure op staatsschulden, waarbij de exposure op Griekenland, Portugal en Ierland nihil was.

De aandelenportefeuille van de verzekeringsactiviteiten bedroeg € 1,2 miljard, stabiel in vergelijking tot ultimo 2012. De reële waarderreserve van de verzekeringsactiviteiten met betrekking tot aandelen bedroeg € 123 miljoen ten opzichte van € 139 miljoen ultimo 2012.

3.4.3 Vorderingen op klanten

De vorderingen op klanten namen met € 9,9 miljard af, voornamelijk door de overdracht van leningen bij Property Finance aan activa aangehouden voor verkoop. Gecorrigeerd voor Property Finance daalden de vorderingen op klanten met € 3,3 miljard naar € 54,4 miljard. Bij SNS Retail Bank daalden vorderingen op klanten met € 3,0 miljard. De woninghypothekenportefeuille van SNS Retail Bank daalde met € 1,2 miljard naar € 48,1 miljard als gevolg van aflossingen. De verkoop van nieuwe hypotheekleningen was beperkt. Naast de daling in woninghypotheken daalden overige leningen met € 1,8 miljard voornamelijk door lagere kasgeldleningen aan overheden als onderdeel van liquiditeitsbeheer.

3.4.4 Activa aangehouden voor verkoop

Activa aangehouden voor verkoop bedroegen € 6,9 miljard per eind juni 2013, zijnde de activa van Property Finance, die wordt geclassificeerd als aangehouden voor verkoop in afwachting van de overdracht aan een afzonderlijke vastgoedbeheerorganisatie. Activa aangehouden voor verkoop bestaan voornamelijk uit de vastgoedfinancieringsportefeuille, waarvan de netto exposure € 6,6 miljard bedroeg per eind juni (ultimo 2012: € 7,0 miljard). Voor verdere details over deze portefeuille zie tabel 25 (verdeling Property Finance portefeuille).

3.4.5 Participatiecertificaten, achtergestelde schulden en schuldbewijzen

Participatiecertificaten en achtergestelde schulden daalden van € 1,744 miljoen per ultimo 2012 tot € 561 miljoen als gevolg van de onteigening van achtergestelde schuld bij SNS Bank N.V. en SNS REAAL N.V. De resterende externe achtergestelde schulden per eind juni hebben in hun geheel betrekking op de verzekeringsactiviteiten (SRLEV N.V.).

De omvang van schuldbewijzen nam met € 4,3 miljard af tot € 17,9 miljard als gevolg van reguliere aflossingen.

3.4.6 Spaartegoeden

Particuliere spaartegoeden bleven over het geheel genomen stabiel op € 32,8 miljard. Na een daling van € 1,3 miljard in januari, lieten particuliere spaartegoeden in de daaropvolgende maanden een gestage groei zien.

3.4.7 Passiva aangehouden voor verkoop

De passiva aangehouden voor verkoop bedroegen € 2,1 miljard ultimo juni 2013, voornamelijk als gevolg van de additionele voorziening met betrekking tot de feitelijke verplichting die ontstond om Property Finance over te dragen overeenkomstig de waarde zoals bepaald door de Nederlandse Staat. De totale activa van Property Finance zullen worden overgedragen tegen een aanzienlijk lagere waarde dan de boekwaarde. Als onderdeel van de overdracht, was een afboeking van € 2,8 miljard vereist op de totale activa van Property Finance per 30 juni 2012. Daarom werd in aanvulling op de € 776 miljoen bijzondere waardeverminderingen en kortingen in de tweede helft van 2012 en de € 187 miljoen aan bijzondere waardeverminderingen en kortingen in de eerste helft van 2013, een additionele voorziening van € 1.837 miljoen bruto getroffen om Property Finance op overdrachtswaarde te waarderen.

3.4.8 Verzekeringstechnische voorzieningen

Verzekeringscontracten (verzekeringstechnische voorzieningen) bedroegen € 41,0 miljard (ultimo 2012: € 41,8 miljard), waarvan € 27,3 miljard voor eigen risico (ultimo 2012: € 27,8 miljard). De afname in verzekeringstechnische voorzieningen voor eigen rekening en risico was voornamelijk toe te schrijven aan de afname van het LAT-tekort als gevolg van gestegen rente.

3.4.9 Marktrisico bankactiviteiten

In de eerste helft van 2013 bleef kortetermijnrente laag. Langetermijnrentes stegen, met name in de laatste twee maanden.

Het renterisico van de bankactiviteiten wordt voornamelijk beheerst door middel van de duration van het eigen vermogen. Vanwege de hoge volatiliteit van de rentevoeten en om de gevoeligheid van het renterisico te beperken, werd duration van het eigen vermogen in de eerste helft van 2013 op een laag niveau, tussen 1 en 4, gehouden. Per eind juni 2013, was de duration van het eigen vermogen 2,5 (ultimo 2012: 3,7).

De Value at Risk (VaR) van de op marktrente gebaseerde reële waarde van het eigen vermogen wordt gebruikt als maatstaf om het renterisico van de bankactiviteiten te beoordelen. De VaR met een betrouwbaarheidsniveau van 99% was op een niveau van € 157 miljoen aan het eind van juni 2013 ten opzichte van € 175 miljoen ultimo 2012. De gemiddelde VaR was op een niveau van € 156 miljoen, tegenover € 180 miljoen in 2012.

De Earnings at Risk (EaR) meet de gevoeligheid van de rentemarge voor een beperkt aantal extreme rentescenario's. Eind juni 2013 was de EaR € 29 miljoen, tegenover € 4 miljoen ultimo 2012. In de eerste helft van 2013 was de gemiddelde EaR € 29 miljoen, vergeleken met € 6 miljoen in 2012. Met ingang van januari 2013 zijn verbeteringen in EaR-meetmethode doorgevoerd die hogere uitkomsten tot gevolg hebben. De nieuwe methode houdt in het bijzonder

rekening met een verhoogde rentegevoeligheid van direct opvraagbare deposito's.

De nominale exposure op staatsobligaties van perifere Zuid-Europese landen is onveranderd in het eerste halfjaar van 2013. Er is nog een exposure op Italië (nominale waarde € 310 miljoen) en Ierland (nominale waarde € 115 miljoen).

SNS Bank heeft een kleine handelsportefeuille in lijn met haar risicoprofiel. De totale VaR-limiet is in overeenstemming met dit profiel (99% betrouwbaarheid op dagbasis) op € 2 miljoen vastgesteld. In de eerste helft van 2013 werd slechts beperkt gebruik gemaakt van deze VaR-limiet.

3.4.10 Marktrisico verzekeringsactiviteiten

De verzekeringsactiviteiten brachten in de eerste helft van 2013 hun exposure op renterisico verder terug. Dit werd voornamelijk bewerkstelligd door de additionele verkoop en aankoop van rentederivaten. Bestaande hedges werden aangepast om de risico's van embedded opties in verzekeringsverplichtingen beter af te dekken. Hoewel AAA-staatsobligaties risicoloos geacht worden, heeft 2013 wederom aangetoond dat zelfs deze obligaties gevoelig kunnen zijn voor de perceptie van landenspecifieke en eurozone-gerelateerde kredietrisico's. In juli, bijvoorbeeld, verlaagde Fitch de rating van Frankrijk van AAA naar AA+. Omdat de verlaging plaatsvond na 30 juni is ze daarom niet opgenomen in de onderstaande cijfers.

De solvabiliteit van de verzekeringsactiviteiten is gevoelig voor renteschommelingen, de vorm van de rentecurve, kredietrisico-opslagen en aandelenkoersen.

Tabel 8: Marktgevoeligheid solvabiliteit

	Juni 2013
Rente -1%	18%
Rente +1%	-26%
Kredietrisico-opslag bedrijfsobligaties +0,5%	-13%
Kredietrisico-opslag staatsobligaties +0,5%	-2%
Aandelenkoersen -10%	-1%
Overige (bijv. vastgoed) -10%	-2%

De gevoeligheid voor renteveranderingen is gebaseerd op de rentecurve per 30 juni 2013. Het verloop van de rentecurve kan van invloed zijn op de gevoeligheid.

4 SNS Retail Bank

4.1 Hoofdpunten SNS Retail Bank

- Fors hogere nettowinst door hogere rentemarge en overige baten
- Hogere rentemarge door lagere rentelasten dankzij onteigening achtergestelde schulden en dalende rente op spaargelden
- Forse stijging overige baten door winsten op derivaten verbonden aan onteigende achtergestelde schulden en terugkoopresultaten
- Hogere bijzondere waardeverminderingen op leningen, door zwakke huizenmarkt en economische situatie
- Gecorrigeerde operationele lasten lager ondanks additionele allocatie van groepskosten
- Particuliere spaargelden stabiel vergeleken met ultimo 2012; netto-instroom van € 1,3 miljard na nationalisatie

Tabel 9: SNS Retail Bank

In miljoenen euro's

	1e halfjaar 2013	1e halfjaar 2012	Mutatie	2e halfjaar 2012	Mutatie
Resultaat					
Rentemarge	459	341	35%	361	27%
Netto provisie en beheervergoedingen	28	28	0%	26	8%
Resultaat uit beleggingen	75	28	168%	-5	1600%
Resultaat financiële instrumenten	85	8	963%	39	118%
Overige operationele opbrengsten	1	9	-89%	--	0%
Totaal baten	648	414	57%	421	54%
Bijzondere waardeverminderingen vorderingen	94	83	13%	141	-33%
Overige waardeverminderingen	--	--	0%	4	-100%
Totaal operationele lasten	267	219	22%	260	3%
Overige lasten	--	--	0%	8	-100%
Totaal lasten	361	302	20%	413	-13%
Resultaat voor belastingen	287	112	156%	8	3488%
Belastingen	69	26	165%	5	1280%
Belang van derden	--	1	-100%	--	0%
Netto resultaat over de periode	218	85	156%	3	7167%
Incidentele posten	20	-9		-27	
Gecorrigeerd netto resultaat over de periode	198	94	111%	30	560%
Efficiencyratio	41,2%	52,9%		61,8%	
Bijzondere waardeverminderingen vorderingen als percentage van gemiddelde vorderingen op klanten	0,35%	0,30%		0,51%	
Risicogewogen activa Basel II	13.139	9.480	39%	13.081	0%
Spaargelden	32.782	32.570	1%	32.815	0%
Vorderingen op klanten	52.189	54.987	-5%	55.179	-5%

4.2 Resultaat

4.2.1 Resultaat eerste halfjaar 2013 vergeleken met eerste halfjaar 2012

In het eerste halfjaar van 2013 steeg de nettowinst van SNS Retail Bank met € 133 miljoen naar € 218 miljoen (+156%). De nettowinst is inclusief een eenmalige bate van € 20 miljoen uit nationalisatiemaatregelen, bestaande uit het effect van de onteigening van onderhands geplaatste achtergestelde schulden en winsten uit de afbouw van derivaten verbonden aan de achtergestelde schulden, deels tenietgedaan door toevoegingen aan voorzieningen ter compensatie van de houders van onteigende participatie certificaten. In het eerste halfjaar van 2012 was er een verlies van € 9 miljoen op de omruil van Griekse staatsobligaties. Gecorrigeerd voor deze incidentele posten bedroeg de nettowinst van SNS Retail Bank € 198 miljoen tegenover € 94 miljoen over het eerste halfjaar 2012. Belangrijke factoren van deze stijging waren de hogere rentemarge en hogere overige baten.

4.2.2 Baten

De rentemarge vertoonde een aanzienlijke stijging van € 118 miljoen (+35%) onder invloed van lagere rentelasten als gevolg van de onteigening van achtergestelde schulden, dalende markttrentes op spaarrekeningen en de afloop van termijndeposito's. Particuliere spaargelden bleven per saldo stabiel ten opzichte van ultimo 2012 (€32,8 miljard). Na een daling van € 1,3 miljard in januari, veroorzaakt door de onrust voorafgaand aan de nationalisatie, lieten de spaartegoeden een gestage groei zien. Het marktaandeel van SNS Retail Bank in spaartegoeden daalde licht tot 9,9% (ultimo 2012: 10,3%). De in de retailportefeuille begrepen bankspaategoeden namen verder toe van € 2,4 miljard ultimo 2012 naar € 2,8 miljard (+17%).

Ook de Mkb-spaartegoeden, opgenomen onder 'Overige schulden aan klanten', herstelden na de nationalisatie tot € 2,8 miljard vergeleken met € 2,9 miljard ultimo 2012.

De woninghypothekenportefeuille van SNS Retail Bank daalde tot € 48,1 miljard (ultimo 2012: € 49,4 miljard), als gevolg aflossingen in combinatie met de beperkte verkoop van nieuwe hypotheeklen. De aflossingen waren in lijn met 2012. Het marktaandeel van SNS Retail Bank in nieuwe hypotheeklen van 1,2% was opnieuw beperkt (over heel 2012: 2,1%). Als gevolg van de verbeterde financiële kracht na de nationalisatie streeft SNS Retail Bank naar een geleidelijke toename van haar marktaandeel in de nieuwe hypotheekproductie.

De daling in vorderingen op klanten, in combinatie met stabiele retailfinancieringen, leidde tot een verbetering van de Loan-to-Deposit ratio van SNS Retail Bank-activiteiten van 126% ultimo 2012 tot 123%.

De netto-inkomsten uit provisies en beheervergoedingen bleven gelijk op € 28 miljoen. Hogere beheervergoedingen en lagere vergoedingen betaald voor securitisatie transacties compenseerden de lagere vergoedingen voor betalingen en verzekeringsproducten.

De beleggingsbaten stegen met € 47 miljoen tot € 75 miljoen als gevolg van € 12 miljoen winst op de onteigening van achtergestelde onderhandse schulden en de afwezigheid van een verlies van € 13 miljoen bruto op de omruil van Griekse staatsobligaties. Gerealiseerde winsten op vastrentende beleggingen waren € 22 miljoen lager. Daarnaast namen de beleggingsbaten fors toe als gevolg van positieve herwaarderingen van de DBV hypotheekportefeuille. Deze laatste is afgedekt en werd gedeeltelijk gecompenseerd door de negatieve resultaten op derivaten begrepen in het resultaat op financiële instrumenten.

Het resultaat op financiële instrumenten steeg fors met € 77 miljoen. Dit was hoofdzakelijk te danken aan € 68 miljoen resultaten in verband met de afbouw van derivaten verbonden aan de achtergestelde schulden. Daarnaast stegen de terugkoopresultaten op eigen schuld papier van € 15 miljoen in het eerste halfjaar van 2012 naar € 39 miljoen, mede als

gevolg van de situatie op de financiële markten. De hogere resultaten werden deels teniet gedaan door het negatieve resultaat op derivaten als gevolg van de hiervoor genoemde herwaarderingen van de DBV hypotheekportefeuille.

4.2.3 Lasten

De totale operationele lasten stegen met € 48 miljoen. Dit is inclusief een voorziening van € 53 miljoen in verband met de compensatie van voormalige houders van de derde serie participatiecertificaten. In juli 2013, informeerde SNS Bank deze voormalige houders over het compensatievoorstel. In de operationele lasten over het eerste halfjaar van 2013 is tevens een structurele additionele allocatie van groepskosten van € 9 miljoen opgenomen. Gecorrigeerd voor deze posten daalden de totale operationele lasten met € 14 miljoen (-6%) hoofdzakelijk als gevolg van een personeelsreductie.

De efficiencyratio verbeterde van 52,9% in het eerste halfjaar van 2012 naar 41,2%. Gecorrigeerd voor bovengenoemde voorziening en de incidentele bate uit nationalisatiemaatregelen, verbeterde de efficiencyratio naar 37,7%, waarmee de additionele allocatie van groepskosten, als gevolg van de hogere (netto rente)baten, opgevangen werd.

Tabel 10: Verdeling bijzondere waardeverminderingen SNS Retail Bank

<i>In miljoenen euro's</i>	1e halfjaar 2013	1e halfjaar 2012	Mutatie	2e halfjaar 2012	Mutatie
Bijzondere waardeverminderingen op particuliere hypotheekleningen	70	60	17%	101	-31%
Bijzondere waardeverminderingen op andere particuliere leningen	3	15	-80%	4	-25%
Bijzondere waardeverminderingen op zakelijke leningen	21	8	163%	36	-42%
Totaal bijzondere waardeverminderingen op vorderingen	94	83	13%	141	-33%
Overige bijzondere waardeverminderingen	--	--	0%	4	-100%
Totaal bijzondere waardeverminderingen	94	83	13%	145	-35%

De totale bijzondere waardeverminderingen op vorderingen stegen met € 11 miljoen naar € 94 miljoen. Dit komt overeen met 35 basispunten van de bruto uitstaande leningen vergeleken met 30 basispunten in het eerste halfjaar van 2012. Deze stijging was mede toe te schrijven aan zowel particuliere woninghypotheekleningen als zakelijke leningen. De bijzondere waardeverminderingen daalden vergeleken met het tweede halfjaar 2012 (51 basispunten), waarin begrepen de invloed van de nieuwe risicobeoordelingsmodellen voor leningen.

De bijzondere waardeverminderingen van particuliere hypotheekleningen stegen van € 10 miljoen naar € 70 miljoen. Dit staat gelijk aan 29 basispunten van de bruto uitstaande particuliere hypotheekleningen tegenover 24 basispunten in het eerste halfjaar van 2012. De stijging weerspiegelt de verslechterende Nederlandse economie en lagere uitwinningresultaten op hypotheekleningen door de druk op de huizenprijzen.

De bijzondere waardeverminderingen op andere particuliere leningen daalden van € 15 miljoen tot € 3 miljoen. De bijzondere waardeverminderingen in het eerste halfjaar van 2012 waren inclusief een bedrag van € 11 miljoen wegens de oninbaarheid van een grote debiteur.

De bijzondere waardeverminderingen van zakelijke leningen stegen met € 13 miljoen naar € 21 miljoen vanwege de verslechterende economische situatie en lagere uitwinningresultaten door de druk op de prijzen van het onderpand.

4.3 Kredietrisico

De huizenprijzen bleven in het eerste halfjaar van 2013 dalen. De prijsindex van bestaande woningverkoop daalde met 9,6% op jaarbasis. Het aantal verkochte woningen in het eerste halfjaar van 2013 daalde verder, met ongeveer 23% in het eerste halfjaar van 2013 ten opzichte van dezelfde periode in 2012. Door de zwakke huizenmarkt wordt de verhaalperiode van leningen in achterstand verlengd en worden de uitwinningresultaten beperkt.

Stijgende werkloosheid en dalende besteedbare inkomens zijn belangrijke oorzaken voor het ontstaan van leningen met een betalingsachterstand, die stegen van € 2,2 miljard per ultimo 2012 naar € 2,3 miljard. Als percentage van de bruto kredieten was dit een stijging van 3,94% naar 4,41%. Onder de huidige marktomstandigheden neemt SNS Retail Bank proactief contact op met klanten met hogere hypotheekrisico's, bijvoorbeeld door hogere Loan-to-Values, en geeft informatie en tips om opeenvolgende gemiste betalingen te voorkomen, eventueel in combinatie met een persoonlijke budgetcoach.

Vanwege strengere eisen en een stijging van het aantal hypotheekleningen dat wordt gedekt door de Nationale Hypotheek Garantie (NHG) verbetert de kwaliteit van nieuwe hypotheekleningen. Bij SNS Bank valt 63% van de hypotheekproductie van nieuwe klanten in het eerste halfjaar van 2013 onder de NHG. Op dit moment wordt 20% van de totale hypotheekportefeuille door de NHG gedekt. De gewogen gemiddelde geïndexeerde Loan-to-Foreclosure-Value (LtFV) van de retailhypotheekleningen stond eind juni 2013 op 100%, vergeleken met 99% ultimo 2012.

5 REAAL

De activiteiten van REAAL zijn onderverdeeld in drie segmenten: REAAL Leven, REAAL Schade en REAAL Overig. Deze segmenten worden hierna afzonderlijk behandeld.

Tabel 11: Netto resultaat REAAL

In miljoenen euro's

	1e halfjaar 2013	1e halfjaar 2012	Mutatie	2e halfjaar 2012	Mutatie
REAAL Leven	34	151	-77%	-79	143%
REAAL Schade	-14	22	-164%	-106	87%
REAAL Overig	-9	-9	0%	-6	-50%
REAAL	11	164	-93%	-191	106%

6 REAAL Leven

6.1 Hoofdpunten REAAL Leven

- Fors lagere nettowinst, voornamelijk door lagere resultaten op financiële instrumenten en lagere onderliggende winst
- Lagere onderliggende winst van € 39 miljoen onder invloed van lagere resultaten uit beleggingen
- Duidelijke afname periodieke premies door overdracht portefeuille van REAAL Leven naar Zwitserleven en compensatie voor beleggingsverzekeringen
- Operationele lasten daalden 5%, exclusief additionele allocatie groepskosten was de daling 10%
- Daling marktaandeel nieuwe individuele periodieke premies naar 16,3%

Tabel 12: REAAL Leven

In miljoenen euro's

	1e halfjaar 2013	1e halfjaar 2012	Mutatie	2e halfjaar 2012	Mutatie
Resultaat					
Periodieke premies leven	568	629	-10%	589	-4%
Premies koopsommen leven	113	123	-8%	95	19%
Premie-inkomen	681	752	-9%	684	0%
Herverzekeringspremies	73	82	-11%	69	6%
Netto premie-inkomen	608	670	-9%	615	-1%
Netto provisie en beheervergoedingen	26	25	4%	27	-4%
Resultaat deelnemingen	1	6	-83%	4	-75%
Resultaat uit beleggingen	462	498	-7%	549	-16%
Resultaat uit beleggingen voor rekening en risico van polishouders	117	208	-44%	486	-76%
Resultaat financiële instrumenten	3	114	-97%	-21	114%
Overige operationele opbrengsten	3	2	50%	-2	250%
Totaal baten	1.220	1.523	-20%	1.662	-27%
Verzekeringstechnische lasten	956	1.150	-17%	1.329	-28%
Acquisitiekosten verzekeringsactiviteiten	34	43	-21%	33	3%
Bijzondere waardeverminderingen	22	21	5%	207	-89%
Totale operationele lasten	76	80	-5%	80	-5%
Overige rentelasten	88	25	252%	101	-13%
Totaal lasten	1.176	1.319	-11%	1.750	-33%
Resultaat voor belastingen	44	204	-78%	-88	150%
Belastingen	9	51	-82%	-10	190%
Belang van derden	1	2	-50%	1	0%
Netto resultaat over de periode	34	151	-77%	-79	143%
Incidentele posten	-21	--		-215	
Gecorrigeerd netto resultaat over de periode	55	151	-64%	136	-60%
Bedrijfskosten-premieverhouding	9,3%	9,0%		9,3%	
New annual premium equivalent levenbedrijf	17	28	-41%	13	29%

6.2 Resultaat

6.2.1 Resultaat eerste halfjaar 2013 vergeleken met het eerste halfjaar 2012

REAAL Leven boekte een fors lagere nettowinst van € 34 miljoen. Dit kwam met name door een aanzienlijk lager resultaat op financiële instrumenten (die het resultaat in het eerste halfjaar van 2012 hadden opgedreven), een lager onderliggend resultaat en incidentele posten.

De incidentele posten bestonden uit een bijzondere waardevermindering van de Value of Business Acquired (VOBA) van € 15 miljoen en een verlies van € 6 miljoen als gevolg van een in de beleggingsportefeuille opgenomen achtergestelde obligatie van SNS Bank.

Het onderliggende resultaat bedroeg € 61 miljoen en was daarmee € 39 miljoen lager. Dit was voornamelijk het gevolg van de lagere directe beleggingsbaten door de afwezigheid van winsten op de afwikkeling van het Lehman onderpand en lagere rendementen uit herbeleggingen.

Tabel 13: Onderliggend resultaat REAAL Leven

In miljoenen euro's	1e halfjaar 2013	1e halfjaar 2012	Mutatie	2e halfjaar 2012	Mutatie
Netto resultaat over de periode	34	151	-77%	-79	143%
Winsten, verliezen en bijzondere waardeverminderingen op de aandelenportefeuille	7	-10	170%	28	-75%
Winsten, verliezen en bijzondere waardeverminderingen op de vastrentende portefeuille	23	19	21%	46	-50%
Resultaat financiële instrumenten	3	93	-97%	-14	121%
Mutatie voorziening verzekeringscontracten a.g.v. marktwaardebewegingen	-21	-31	32%	11	-291%
Totaal netto resultaat op de beleggingsportefeuille en hedges	12	71	-83%	71	-83%
Impact incidentele posten	-21	--		-215	
Netto resultaat exclusief invloed van incidentele posten en resultaat op de beleggingsportefeuille en hedges	43	80	-46%	65	-34%
Afschrijving VOBA en overige immateriële vaste activa	-18	-20	10%	-18	0%
Onderliggend netto resultaat	61	100	-39%	83	-27%

Resultaten op aandelen hedges zijn begrepen in winsten/verliezen op de aandelenportefeuille in plaats van resultaat op financiële instrumenten.

Mutatie voorziening verzekeringscontracten als gevolg van marktwaardebewegingen is inclusief vrijval / dotatie aan voorzieningen voor garanties in de beleggingsverzekeringsportefeuille, gesepareerde beleggingsdepots en de impact van shadow accounting.

Het totale netto-effect van winsten, verliezen en bijzondere waardeverminderingen op de beleggingsportefeuille en hedges daalde naar € 12 miljoen positief (eerste halfjaar 2012: € 71 miljoen positief), voornamelijk vanwege een fors lager resultaat op financiële instrumenten. In het eerste halfjaar van 2012 werd het resultaat op financiële instrumenten positief beïnvloed door de hoge waardestijgingen op rentederivaten als gevolg van de sterke daling van de rente.

De winsten, verliezen en bijzondere waardeverminderingen op de aandelenportefeuille stegen van € 10 miljoen negatief naar € 7 miljoen positief. Dit was het gevolg van lagere bijzondere waardeverminderingen, hogere gerealiseerde winsten en een hoger resultaat op aandelenopties.

De invloed van winsten, verliezen en bijzondere waardeverminderingen op de vastrentende portefeuille steeg door hogere gerealiseerde winsten op obligaties.

De mutatie voorziening voor verzekeringscontracten als gevolg van marktwaardebewegingen bestond voornamelijk uit

het effect van shadow accounting, dat (deels) een afspiegeling is van de resultaten op gerealiseerde winsten op vastrentende beleggingen en de resultaten op financiële instrumenten. Deze laatste vanwege de afschrijving van huidige en historische resultaten op rentederivaten.

6.2.2 Baten

De periodieke levenpremies lieten een duidelijke daling zien tot € 568 miljoen. Dit kwam met name voort uit de afkoop van beleggingsverzekeringen en de overdracht van een deel van de portefeuille van REAAL Leven naar Zwitserleven. In de krimpende Nederlandse markt lag het marktaandeel van nieuwe, individuele periodieke premies weliswaar lager dan in heel 2012 (18,2%), maar bleef het met 16,3% hoog. Dit gold vooral voor de markt van overlijdensrisicoverzekeringen.

Ook de koopsommen lieten een duidelijke daling zien tot € 113 miljoen als gevolg van de krimpende markt in combinatie met een aanhoudende focus op het beschermen van de winstgevendheid. Het marktaandeel in dit segment kwam met 6,4% licht boven het niveau van heel 2012 (5,5%) uit. Als gevolg van zowel de lagere periodieke levenpremies als de lagere koopsommen daalde de New Annual Premium Equivalent (NAPE) van € 28 miljoen tot € 17 miljoen.

De betaalde herverzekeringspremies waren lager, voornamelijk als gevolg van een afname in de portefeuille die gedeeltelijk herverzekerd is en wegens aflopende contracten en lagere koopsommen.

Tabel 14: Verdeling resultaat beleggingen voor eigen rekening en risico REAAL Leven

<i>Bruto bedragen in miljoenen euro's</i>	1e halfjaar 2013	1e halfjaar 2012	Mutatie	2e halfjaar 2012	Mutatie
Totaal resultaat uit beleggingen	462	498	-7%	549	-16%
Gerealiseerde winsten/verliezen op aandelen portefeuille	11	3	267%	38	-71%
Gerealiseerde winsten/verliezen op vastrentende portefeuille	49	38	29%	69	-29%
Overige gerealiseerde winsten/verliezen	1	2	-50%	3	-67%
Gerealiseerde resultaten	61	43	42%	110	-45%
Ongerealiseerde resultaten	-6	-9	33%	-6	0%
Direct beleggingsresultaat	407	464	-12%	445	-9%

Het direct beleggingsresultaat betreft rente, dividend en huur.

De totale beleggingsbaten voor eigen rekening en risico lieten een lichte daling zien, omdat het lagere directe beleggingsresultaat gedeeltelijk werd gecompenseerd door hogere gerealiseerde waardeinstijgingen op vastrentende waarden en aandelen. De significante daling in het directe beleggingsresultaat kwam voort uit lagere rendementen op herbeleggingen en een kleinere beleggingsportefeuille door de overdracht van een deel van de portefeuille van REAAL Leven naar Zwitserleven.

De beleggingsbaten voor rekening en risico van polishouders kwamen fors lager uit, met name door de negatieve herwaardering op de vastrentende portefeuille als gevolg van de rentestijging. Dit werd gecompenseerd door hogere dividendbaten.

6.2.3 Lasten

De verzekeringstechnische lasten lieten een belangrijke daling zien ondanks een bijzondere waardevermindering van een deel van de VOB van € 15 miljoen, door de lagere verzekeringstechnische lasten voor eigen rekening en risico als gevolg van de daling in premie-inkomen, de overdracht van een deel van de portefeuille naar Zwitserleven en de invloed van een herverzekeringstransactie. Ook de verzekeringstechnische lasten voor rekening en risico van polishouders daalden in lijn met de lagere beleggingsbaten voor rekening en risico van polishouders.

De acquisitiekosten voor de verzekeringsactiviteiten daalden sterk, met name door de afwezigheid van provisies op nieuwe productie in het licht van wetwijzigingen met betrekking tot provisies voor onafhankelijke financieel adviseurs (Customer Agreed Remuneration).

Tabel 15: Verdeling bijzondere waardeverminderingen REAAL Leven

<i>In miljoenen euro's</i>	1e halfjaar 2013	1e halfjaar 2012	Mutatie	2e halfjaar 2012	Mutatie
Bijzondere waardeverminderingen op aandelen	3	14	-79%	3	0%
Bijzondere waardeverminderingen op vastrentende portefeuille	6	6	0%	3	100%
Bijzondere waardeverminderingen op immateriële vaste activa	--	--	0%	186	-100%
Overige bijzondere waardeverminderingen	13	1	1200%	15	-13%
Totaal bijzondere waardeverminderingen	22	21	5%	207	-89%

De bijzondere waardeverminderingen waren in lijn met het eerste halfjaar van 2012. Mede dankzij de hogere aandelenmarkten daalden de bijzondere waardeverminderingen op aandelen in het eerste halfjaar van 2013. De bijzondere waardeverminderingen op de vastrentende portefeuille bleven onveranderd. Hieronder viel de bijzondere waardevermindering op een achtergestelde obligatie van SNS Bank wegens de onteigening en bijzondere waardeverminderingen op vastgoedgerelateerde vastrentende waarden. De overige bijzondere waardeverminderingen bestonden voornamelijk uit een bijzondere waardevermindering op een onderhandse lening aan een projectontwikkelaar.

Ondanks het effect van een additionele allocatie van groepskosten van € 4 miljoen, lieten de operationele lasten een lichte daling zien ten opzichte van het eerste halfjaar van 2012. Gecorrigeerd voor dit effect daalden de operationele lasten € 8 miljoen (-10%) dankzij kostenbesparende maatregelen. Beide halfjaarperiodes werden beïnvloed door kosten met betrekking tot de uitvoering van de overeenkomst inzake de compensatieregeling voor polishouders van beleggingsverzekeringen. Als gevolg van de daling in de bruto premies steeg de bedrijfskosten-premieratio van 9,0% naar 9,3%.

De overige rentelasten stegen met € 63 miljoen. Dit bedrag hield volledig verband met een herverzekeringstransactie. De hogere rentelasten wegens het herverzekeringcontract werden gecompenseerd door overige posten die betrekking hadden op de herverzekeringstransactie (lagere verzekeringstechnische lasten en lagere acquisitiekosten). De herverzekeringstransactie had een negatief netto-effect op het resultaat van in totaal € 4 miljoen (eerste halfjaar 2012: € 4 miljoen negatief).

7 REAAL Schade

7.1 Hoofdpunten REAAL Schade

- Nettoverlies van € 14 miljoen door hogere schadequote en lagere gerealiseerde winsten
- Beperkte daling bruto premie-inkomen door afwezigheid van vrijval van voorzieningen
- Lagere resultaten uit beleggingen door lagere gerealiseerde winsten op obligaties
- Operationele lasten stabiel, gecorrigeerd voor additionele allocatie groepskosten
- Stijging combined ratio door hoger schadequote en additionele allocatie groepskosten

Tabel 16: REAAL Schade

In miljoenen euro's	1e halfjaar 2013	1e halfjaar 2012	Mutatie	2e halfjaar 2012	Mutatie
Resultaat					
Premies schade	398	425	-6%	394	1%
Herverzekeringspremies	30	30	0%	36	-17%
Netto premie-inkomen	368	395	-7%	358	3%
Netto provisie en beheervergoedingen	--	--	0%	1	-100%
Resultaat deelnemingen	--	--	0%	1	-100%
Resultaat uit beleggingen	25	36	-31%	31	-19%
Totaal baten	393	431	-9%	391	1%
Verzekeringstechnische lasten	252	240	5%	233	8%
Acquisitiekosten verzekeringsactiviteiten	88	95	-7%	85	4%
Bijzondere waardeverminderingen	--	--	0%	110	-100%
Totale operationele lasten	68	64	6%	64	6%
Overige rentelasten	3	3	0%	4	-25%
Totaal lasten	411	402	2%	496	-17%
Resultaat voor belastingen	-18	29	-162%	-105	83%
Belastingen	-4	7	-157%	1	-500%
Netto resultaat over de periode	-14	22	-164%	-106	87%
Incidentele posten	--	--		-110	
Gecorrigeerd netto resultaat over de periode	-14	22	-164%	4	-450%
Combined ratio schadebedrijf	103,9%	96,8%		97,8%	
Schadequote	64,7%	59,0%		60,1%	

7.2 Resultaat

7.2.1 Resultaat eerste halfjaar 2013 vergeleken met het eerste halfjaar 2012

REAAL Schade boekte een nettoverlies van € 14 miljoen, tegenover een nettowinst van € 22 miljoen over het eerste halfjaar van 2012. Dit was met name toe te schrijven aan de forse daling in het onderliggende resultaat. Daarnaast kwamen de gerealiseerde winsten op obligaties fors lager uit.

Het onderliggende netto resultaat daalde van € 18 miljoen positief naar € 12 miljoen negatief door de hogere schadequote, voornamelijk in brand- en motorrijtuigenverzekeringen en door een structurele additionele allocatie van de groepskosten. Ook het feit dat er geen vrijval was van voorzieningen voor niet-verdiende premies en acquisitiekosten aangehouden voor gevolmachtigde agenten droeg bij aan deze daling, wat een positief effect op het netto resultaat over het eerste halfjaar van 2012 van € 11 miljoen had.

Tabel 17: Onderliggend resultaat REAAL Schade

<i>In miljoenen euro's</i>	1e halfjaar 2013	1e halfjaar 2012	Mutatie	2e halfjaar 2012	Mutatie
Netto resultaat over de periode	-14	22	-164%	-106	87%
Winsten, verliezen en bijzondere waardeverminderingen op de vastrentende portefeuille	1	7	-86%	3	-67%
Totaal netto resultaat op de beleggingsportefeuille en hedges	1	7	-86%	3	-67%
Impact incidentele posten	--	--		-110	
Netto resultaat exclusief invloed van incidentele posten en resultaat op de beleggingsportefeuille en hedges	-15	15	-200%	1	-1600%
Afschrijving immateriële vaste activa	-3	-3	0%	-3	0%
Onderliggend netto resultaat	-12	18	-167%	4	-400%

Het effect van de winsten, verliezen en bijzondere waardeverminderingen op de vastrentende portefeuille was in het eerste halfjaar van 2013 beperkt tot € 1 miljoen, ten opzichte van € 7 miljoen in het eerste halfjaar van 2012.

7.2.2 Baten

Tabel 18: Verdeling bruto premies REAAL Schade

<i>Bruto bedragen in miljoenen euro's</i>	1e halfjaar 2013	1e halfjaar 2012	Mutatie	2e halfjaar 2012	Mutatie
Motor	133	146	-9%	134	-1%
Brand	109	115	-5%	107	2%
Ziekte & Ongevallen	66	65	2%	65	2%
Transport	30	39	-23%	26	15%
Overig	60	60	0%	62	-3%
Totaal bruto premies	398	425	-6%	394	1%

In een concurrerende schademarkt zag REAAL Schade het bruto premie-inkomen enigszins dalen.

In het eerste halfjaar van 2012 werd het premie-inkomen positief beïnvloed door een vrijval van de voorziening voor niet-verdiende verzekeringspremies aangehouden voor gevolmachtigde agenten. In 2011 wijzigde SNS REAAL de berekening van deze voorziening naar een nauwkeuriger methode waarbij rekening wordt gehouden met het feit dat polishouders steeds vaker zijn overgestapt op betaling per maand of per kwartaal in plaats van per jaar. Als gevolg hiervan vond in de eerste helft van 2012 een vrijval plaats voor een bedrag van € 14 miljoen op het resultaat voor belastingen (€ 19 miljoen in premie-inkomen deels tenietgedaan door € 5 miljoen aan acquisitiekosten).

Gecorrigeerd voor de invloed van € 19 miljoen van de vrijval van de voorziening voor niet-verdiende premies, liet het totale bruto premie-inkomen een fractionele daling zien, voornamelijk bij transportverzekeringen, als gevolg van de lagere rating van SNS REAAL en door het beleid van REAAL om de samenwerking met een aantal verzekeringsagenten met hoge schadequotes af te bouwen. Als gevolg hiervan zijn enkele grote contracten beëindigd.

Tabel 19: Verdeling resultaat uit beleggingen REAAL Schade

<i>Bruto bedragen in miljoenen euro's</i>	1e halfjaar 2013	1e halfjaar 2012	Mutatie	2e halfjaar 2012	Mutatie
Totaal resultaat uit beleggingen	25	36	-31%	31	-19%
Gerealiseerde winsten/verliezen op aandelen portefeuille	--	--	0%	1	-100%
Gerealiseerde winsten/verliezen op vastrentende portefeuille	1	9	-89%	5	-80%
Gerealiseerde resultaten	1	9	-89%	6	-83%
Direct beleggingsresultaat	24	27	-11%	25	-4%

Het direct beleggingsresultaat betreft rente, dividend en huur.

Het totale resultaat uit beleggingen vertoonde een aanzienlijke daling. Deze werd voornamelijk veroorzaakt door lagere gerealiseerde winsten op vastrentende waarden. Ook het directe beleggingsresultaat nam echter af wegens een kleinere beleggingsportefeuille na een dividenduitkering aan de Groep en de aflossing van een intragroepslening in 2012.

7.2.3 Lasten

De verzekeringstechnische lasten namen toe door de hogere schadeclaims bij brand- en motorrijtuigenverzekeringen. Deze trend was zichtbaar in heel de branche. Bij brandverzekeringen daalden de resultaten onder invloed van een aantal grote claims. De totale schadequote steeg naar 64,7% (eerste halfjaar 2012: 59,0%, 61,9% gecorrigeerd voor het effect van de vrijval van de voorzieningen voor niet-verdiende premies).

De acquisitiekosten vertoonden een lichte daling wegens de vrijval van opgebouwde acquisitiekosten in het eerste halfjaar van 2012 als onderdeel van de vrijval van de voorziening voor niet-verdiende premies en acquisitiekosten. De acquisitiekostenratio daalde licht van 23,8% naar 23,3%. Gecorrigeerd voor de invloed van de vrijval van de voorziening daalden de acquisitiekosten fractioneel, in lijn met het lagere (gecorrigeerde) premieniveau.

De operationele lasten stegen met € 4 miljoen, met name vanwege een structurele additionele allocatie van groepskosten. Zonder deze additionele kostenallocatie bleven de operationele lasten nagenoeg gelijk. De bedrijfskosten-premieratio steeg naar 15,9%, ten opzichte van 14,0% over het eerste halfjaar van 2012. Dit was het gevolg van de additionele allocatie van groepskosten en de afwezigheid van een vrijval van de voorziening voor niet-verdiende premies en acquisitiekosten aangehouden voor gevolmachtigde agenten.

De combined ratio steeg naar 103,9%, ten opzichte van 96,8% in het eerste halfjaar van 2012 (100,3% exclusief het effect van de vrijval van de voorziening voor niet-verdiende premies en acquisitiekosten aangehouden voor gevolmachtigde agenten).

8 REAAL Overig

De overige activiteiten van REAAL omvatten de activiteiten die niet direct door REAAL Leven of REAAL Schade en holdingactiviteiten worden aangestuurd. Het netto resultaat van € 9 miljoen negatief was vlak ten opzichte van het eerste halfjaar van 2012. Het onderliggende netto resultaat van REAAL Overig daalde tot € 9 miljoen negatief, tegenover € 5 miljoen negatief in de eerste helft van 2012 door hogere operationele lasten.

9 Zwitserleven

9.1 Hoofdpunten Zwitserleven

- Netto verlies van € 64 miljoen met name door bijzondere waardeverminderingen van immateriële vaste activa
- Onderliggend netto verlies van € 11 miljoen door lagere technische resultaten en door een last met betrekking tot de compensatie voor beleggingspensioencontracten
- Lichte daling pensioenpremies door lagere retentiegraden en lagere nieuwe productie
- Lagere beleggingsbaten door lagere gerealiseerde winsten op obligaties
- Lichte stijging operationele lasten door additionele allocatie van groepskosten

Tabel 20: Zwitserleven

In miljoenen euro's

	1e halfjaar 2013	1e halfjaar 2012	Mutatie	2e halfjaar 2012	Mutatie
Resultaat					
Periodieke premies leven	582	609	-4%	256	127%
Premies koopsommen leven	120	140	-14%	195	-38%
Premie-inkomen	702	749	-6%	451	56%
Herverzekeringspremies	--	3	-100%	3	-100%
Netto premie-inkomen	702	746	-6%	448	57%
Netto provisie en beheervergoedingen	7	7	0%	6	17%
Resultaat uit beleggingen	204	274	-26%	208	-2%
Resultaat uit beleggingen voor rekening en risico van polishouders	-126	264	-148%	553	-123%
Resultaat financiële instrumenten	3	-44	107%	-36	108%
Overige operationele opbrengsten	1	2	-50%	-1	200%
Totaal baten	791	1.249	-37%	1.178	-33%
Verzekeringstechnische lasten	764	1.087	-30%	1.185	-36%
Acquisitiekosten verzekeringsactiviteiten	9	11	-18%	4	125%
Bijzondere waardeverminderingen	23	4	475%	130	-82%
Totale operationele lasten	67	63	6%	74	-9%
Overige rentelasten	13	15	-13%	14	-7%
Totaal lasten	876	1.180	-26%	1.407	-38%
Resultaat voor belastingen	-85	69	-223%	-229	63%
Belastingen	-21	17	-224%	-57	63%
Netto resultaat over de periode	-64	52	-223%	-172	63%
Incidentele posten	-62	--		-224	
Gecorrigeerd netto resultaat over de periode	-2	52	-104%	52	-104%
Bedrijfskosten-premieverhouding	10,6%	9,7%		25,4%	
New annual premium equivalent levenbedrijf	154	170	-9%	99	56%

9.2 Resultaat

9.2.1 Resultaat eerste halfjaar 2013 vergeleken met eerste halfjaar 2012

Zwitserleven rapporteerde een nettoverlies van € 64 miljoen vanwege een additionele bijzondere waardevermindering van de Value of Business Acquired (VOBA) van € 47 miljoen netto en een bijzondere waardevermindering van intern ontwikkelde en geactiveerde software (€ 15 miljoen netto).

De bijzondere waardevermindering van intern ontwikkelde en geactiveerde software kwam voort uit de gewijzigde strategie. De directie van Zwitserleven heeft onlangs een nieuwe strategische koers gekozen. Zwitserleven gaat zich meer richten op de markt voor beschikbare premieregelingen (BPR) en zal het aantal producten buiten de tweede pijler vergroten. Hierdoor zal een nieuwe balans ontstaan tussen nieuwe markten waarin BPR, PPI's en afzonderlijke producten de overhand zullen hebben, en de meer traditionele markten. Dit zal ook organisatorische gevolgen hebben.

Gecorrigeerd voor deze incidentele posten daalde het netto resultaat van Zwitserleven van € 52 miljoen positief in het eerste halfjaar van 2012 naar € 2 miljoen negatief vanwege een lager totaal netto-effect van de beleggingsportefeuille en hedges dat voornamelijk uit lagere gerealiseerde winsten op obligaties bestond. Daarnaast bedroeg het onderliggende resultaat van Zwitserleven € 11 miljoen negatief, een forse daling ten opzichte van het eerste halfjaar van 2012 (€ 20 miljoen positief). Dit was het gevolg van de lagere resultaten op overlijdensrisico en invaliditeit en door een additionele last voor een voorziening met betrekking tot de compensatie voor beleggingspensioencontracten. Daarnaast namen de renteresultaten af als gevolg van lagere beleggingsopbrengsten en de kostenresultaten waren lager onder invloed van een structurele additionele allocatie van groepskosten.

Tabel 21: Onderliggend resultaat Zwitserleven

<i>In miljoenen euro's</i>	1e halfjaar 2013	1e halfjaar 2012	Mutatie	2e halfjaar 2012	Mutatie
Netto resultaat over de periode	-64	52	-223%	-172	63%
Winsten, verliezen en bijzondere waardeverminderingen op de aandelenportefeuille	10	1	900%	5	100%
Winsten, verliezen en bijzondere waardeverminderingen op de vastrentende portefeuille	14	81	-83%	33	-58%
Resultaat financiële instrumenten	2	-33	106%	-27	107%
Mutatie voorziening verzekeringscontracten a.g.v. marktwaardebewegingen	-15	-9	-67%	23	-165%
Totaal netto resultaat op de beleggingsportefeuille en hedges	11	40	-73%	34	-68%
Impact incidentele posten	-62	--		-224	
Netto resultaat exclusief invloed van incidentele posten en resultaat op de beleggingsportefeuille en hedges	-13	12	-208%	18	-172%
Afschrijving VOBA en overige immateriële vaste activa	-2	-8	75%	-8	75%
Onderliggend netto resultaat Zwitserleven	-11	20	-155%	26	-142%

Resultaten op aandelen hedges zijn begrepen in winsten/verliezen op de aandelenportefeuille in plaats van resultaat op financiële instrumenten.

Mutatie voorziening verzekeringscontracten a.g.v marktwaardebewegingen is inclusief vrijval/dotatie voorziening onderrente en garanties unit-linked en separate accounts, impact van shadow accounting en de impact van het hedgen van inflatierisico's.

Het totale netto-effect van winsten, verliezen en bijzondere waardeverminderingen op de beleggingsportefeuille en hedges daalde naar € 11 miljoen positief (eerste halfjaar 2012: € 40 miljoen positief), als gevolg van fors lagere gerealiseerde winsten op obligaties. Dit werd deels gecompenseerd door hogere resultaten op financiële instrumenten, voornamelijk bestaande uit ongerealiseerde resultaten op derivaten voor het afdekken van renterisico's.

De winsten, verliezen en bijzondere waardeverminderingen op obligaties waren € 14 miljoen positief, tegenover € 81 miljoen positief. Om de gemiddelde looptijd van de vastrentende portefeuille te verlengen, zijn in het eerste halfjaar van

2012 vastrentende waarden met een korte looptijd verkocht en zijn vastrentende waarden met een lange looptijd aangekocht, met aanzienlijke gerealiseerde winsten als resultaat. Nu de looptijden van de vastrentende portefeuille beter aansluiten bij de bijbehorende verzekeringsverplichtingen is de gevoeligheid voor rentefluctuaties afgenomen.

Met € 2 miljoen positief was het resultaat op financiële instrumenten beperkt vergeleken met € 33 miljoen negatief in het eerste halfjaar van 2012. Dit laatste bedrag werd beïnvloed door ongerealiseerde verliezen op derivaten ter afdekking van renterisico's (€ 23 miljoen) en inflatie (€ 10 miljoen).

De mutatie voorziening verzekeringscontracten als gevolg van marktwaardebewegingen bedroeg € 15 miljoen negatief, ten opzichte van € 9 miljoen negatief in het eerste halfjaar van 2012. Dit bedrag bestond uit het netto-effect van toevoegingen aan voorzieningen voor rentegaranties voor separate accounts (€ 5 miljoen positief, tegen € 6 miljoen negatief in 2012), het netto-effect van shadow accounting (€ 25 miljoen negatief, tegen € 10 miljoen negatief in 2012) en lagere verzekeringstechnische lasten als gevolg van de invloed van inflatie (€ 5 miljoen positief, tegen € 7 miljoen positief in 2012).

Na een bijzondere waardevermindering van een deel van de VOBA in 2012 daalde de afschrijving van de VOBA en andere immateriële vaste activa van € 8 miljoen naar € 2 miljoen.

9.2.2 Baten

Vanwege lagere retentiegraden lieten de periodieke pensioenpremies een lichte daling zien. De inkomsten uit koopsommen vertoonden een belangrijke daling. Als gevolg daarvan kwam het totale premie-inkomen 6% lager uit en daalde de New Annual Premium Equivalent (NAPE) van € 170 miljoen naar € 154 miljoen.

Tabel 22: Verdeling resultaat uit beleggingen voor eigen rekening en risico Zwitserleven

<i>Bruto bedragen in miljoenen euro's</i>	1e halfjaar 2013	1e halfjaar 2012	Mutatie	2e halfjaar 2012	Mutatie
Totaal resultaat uit beleggingen	204	274	-26%	208	-2%
Gerealiseerde winsten/verliezen op aandelen portefeuille	16	4	300%	11	45%
Gerealiseerde winsten/verliezen op vastrentende portefeuille	16	108	-85%	43	-63%
Gerealiseerde resultaten	32	112	-71%	53	-40%
Ongerealiseerde resultaten	2	--	0%	2	0%
Direct beleggingsresultaat	170	162	5%	153	11%

Het direct beleggingsresultaat betreft rente, dividend en huur.

Het totale resultaat uit beleggingen voor eigen rekening en risico vertoonde een sterke daling. Dit werd veroorzaakt door lagere gerealiseerde winsten op vastrentende waarden. Het directe beleggingsresultaat kwam iets hoger uit door de overdracht van een deel van de portefeuille van REAAL Leven naar Zwitserleven, de overdracht van € 900 miljoen aan activa en kapitaal vanuit REAAL Leven in april 2013 en de omzetting van gesepareerde depotcontracten in traditionele contracten. Deze stijging werd deels tenietgedaan door de lagere rentebaten als gevolg van lagere beleggingsopbrengsten door de gerealiseerde winsten op vastrentende waarden in 2012, en door lagere dividendbaten.

De beleggingsbaten voor rekening en risico van polishouders kwamen fors lager uit, met name door de omzetting van gesepareerde depotcontracten in traditionele contracten en door de negatieve herwaarderingen van vastrentende waarden na de rentedaling in 2013.

9.2.3 Lasten

De verzekeringstechnische lasten daalden ondanks de bijzondere waardevermindering van een deel van de VOBA voor een bedrag van € 47 miljoen en een aanvullende toevoeging aan een voorziening met betrekking tot compensatie voor beleggingspensioencontracten voor € 10 miljoen bruto. Dit kwam door lagere lasten voor rekening en risico van polishouders in lijn met de lagere beleggingsbaten voor rekening en risico van polishouders.

De acquisitiekosten voor de verzekeringsactiviteiten daalden met name door de omschakeling in 2012 naar een regeling voor verkoop en verlenging van pensioencontracten zonder provisievergoeding.

Tabel 23: Verdeling bijzondere waardeverminderingen Zwitserleven

<i>Bruto bedragen in miljoenen euro's</i>	1e halfjaar 2013	1e halfjaar 2012	Mutatie	2e halfjaar 2012	Mutatie
Bijzondere waardeverminderingen op aandelen	3	2	50%	5	-40%
Bijzondere waardeverminderingen op vastrentende portefeuille	--	--	0%	--	0%
Bijzondere waardeverminderingen op immateriële vaste activa	20	--	0%	126	-84%
Overige bijzondere waardeverminderingen	--	2	-100%	-1	100%
Totaal bijzondere waardeverminderingen	23	4	475%	130	-82%

Ten opzichte van het eerste halfjaar van 2012 kwamen de bijzondere waardeverminderingen fors hoger uit. Dit was het gevolg van de bijzondere waardeverminderingen op immateriële vaste activa (intern ontwikkelde en geactiveerde software).

De operationele lasten lieten een lichte stijging zien tot € 67 miljoen onder invloed van een aanvullende structurele additionele allocatie van groepskosten van € 5 miljoen. Gecorrigeerd voor de additionele kostenallocatie daalden de operationele lasten met € 1 miljoen.

10 Property Finance

10.1 Hoofdpunten Property Finance

- Aanzienlijk nettoverlies van € 1.789 miljoen door extra voorziening vastgoedfinancieringsportefeuille door waardering portefeuille op overdrachtswaarde zoals bepaald door de Nederlandse Staat
- Gecorrigeerde nettowinst van € 1 miljoen doordat bijzondere waardeverminderingen en kortingen worden gecompenseerd door vrijval van de additionele voorziening
- Totale netto-exposure exclusief extra voorziening teruggebracht met € 0,4 miljard tot € 6,6 miljard (-6%)
- Pro forma netto-exposure inclusief extra voorziening teruggebracht tot € 4,8 miljard

Tabel 24a: Property Finance

<i>In miljoenen euro's</i>	1e halfjaar 2013	1e halfjaar 2012	Mutatie	2e halfjaar 2012	Mutatie
Resultaat					
Netto resultaat beëindigde bedrijfsactiviteiten	-1.789	-143	-1151%	-670	-167%
Netto resultaat over de periode	-1.789	-143	-1151%	-670	-167%
Risicogewogen activa Basel II	5.246	8.657	-39%	7.511	-30%

Tabel 24b: Property Finance

<i>In miljoenen euro's</i>	1e halfjaar 2013	1e halfjaar 2012	Mutatie	2e halfjaar 2012	Mutatie
Verdeling resultaat beëindigde bedrijfsactiviteiten					
Rentemarge	43	52	-17%	46	-7%
Resultaat financiële instrumenten	-3	-8	63%	-4	25%
Overige operationele opbrengsten	-1	-1	0%	-1	0%
Totaal baten	39	43	-9%	41	-5%
Bijzondere waardeverminderingen	184	169	9%	772	-76%
Vrijval constructieve obligation	-187	--	0%	--	0%
Bijzondere waardeverminderingen goodwill	--	--	0%	47	-100%
Totale operationele lasten	34	50	-32%	66	-48%
Dotatie constructieve obligation	2.024	--	0%	--	0%
Overige lasten	--	--	0%	1	-100%
Totaal lasten	2.055	219	838%	886	132%
Resultaat voor belastingen	-2.016	-176	-1045%	-845	-139%
Belastingen	-227	-33	-588%	-175	-30%
Netto resultaat over de periode	-1.789	-143	-1151%	-670	-167%
Incidentele posten	-1.790	--		-47	
Gecorrigeerd netto resultaat over de periode	1	-143	101%	-623	100%
Bijzondere waardeverminderingen vorderingen als percentage van gemiddelde exposure	4,53%	3,53%		17,80%	

10.1.1 Property Finance geclassificeerd als aangehouden voor verkoop

Als gevolg van de nationalisatie op 1 februari 2013, inclusief het besluit om Property Finance te isoleren in een afzonderlijke vastgoedbeheerorganisatie, worden alle activa en passiva van Property Finance in de balans per 30 juni 2013 verantwoord als activa aangehouden voor verkoop respectievelijk passiva aangehouden voor verkoop. In de winst- en verliesrekening wordt het totale resultaat van Property Finance, verwerkt als 'netto resultaat beëindigde bedrijfsactiviteiten'. De vergelijkende cijfers in de winst- en verliesrekening zijn hiervoor aangepast. Om meer inzicht te verschaffen in de reguliere financiële ontwikkelingen wordt in tabel 27b het netto resultaat beëindigde bedrijfsactiviteiten gespecificeerd.

10.2 Resultaat

10.2.1 Resultaat eerste halfjaar 2013 vergeleken met eerste halfjaar 2012

Bij Property Finance bedroeg het nettoverlies € 1.789 miljoen, met name als gevolg van de extra voorziening van € 2.024 miljoen bruto (€ 1.790 miljoen netto) om de totale vastgoedfinancieringsportefeuille op de overdrachtswaarde te waarderen zoals door de Nederlandse Staat is bepaald. Alle activa van Property Finance zullen tegen een aanzienlijk lagere waarde dan de huidige boekwaarde worden afgesplitst. Als onderdeel van de overdracht was een afschrijving van € 2,8 miljard op de totale activa van Property Finance per 30 juni 2012 vereist. Naast de bijzondere waardeverminderingen en kortingen van € 776 miljoen in het tweede halfjaar van 2012, werd daarvoor een extra voorziening getroffen van € 2.024 miljoen bruto.

Met ingang van 2013 worden bijzondere waardeverminderingen (werkelijke verliezen) en kortingen op niet-voorzienende leningen gecompenseerd door een vrijval uit deze voorziening. Als gevolg daarvan hebben de bijzondere waardeverminderingen en kortingen geen invloed meer op het toekomstige netto resultaat.

Gecorrigeerd voor de eenmalige dotatie aan de voorziening bedroeg het netto resultaat van Property Finance € 1 miljoen positief in de eerste helft van 2013, vergeleken met een netto verlies van € 143 miljoen in de eerste helft van 2012, voornamelijk omdat aanvullende bijzondere waardeverminderingen en kortingen in 2013 worden gecompenseerd door een vrijval uit de extra voorziening. Bovendien waren de operationele kosten aanzienlijk lager die de daling in de rentemarge ruimschoots compenseerden.

10.2.2 Baten

De rentemarge nam met € 9 miljoen af (-17%). Dit was in lijn met de afbouw van de kredietportefeuille.

Het resultaat op financiële instrumenten van € 3 miljoen negatief verbeterde ten opzichte van het eerste halfjaar van 2012. Dit was met name het gevolg van lagere kortingen op de verkoop van niet-voorzienende leningen en weerspiegelde de afname van de verkoop van niet-default leningen aan derden en beperkte kortingen op gerealiseerde transacties. In 2013 worden de kortingen volledig gecompenseerd door een vrijval uit de voorziening.

10.2.3 Lasten

De bijzondere waardeverminderingen stegen licht met € 15 miljoen (+9%) naar € 184 miljoen en worden volledig gecompenseerd door een vrijval uit de additionele voorziening. De bijzondere waardeverminderingen bestonden hoofdzakelijk uit bijzondere waardeverminderingen op leningen (€ 182 miljoen; eerste halfjaar 2012: € 160 miljoen). De bijzondere waardeverminderingen op vastgoedprojecten bedroegen € 2 miljoen (eerste halfjaar 2012: € 6 miljoen). De bijzondere waardeverminderingen op deelnemingen waren nihil (eerste halfjaar 2012: € 3 miljoen).

De bijzondere waardeverminderingen op de Nederlandse portefeuille daalden tot € 99 miljoen, vergeleken met € 139 miljoen in het eerste halfjaar van 2012. In de internationale portefeuille stegen de bijzondere waardeverminderingen van € 30 miljoen in het eerste halfjaar van 2012 naar € 85 miljoen. Deze hadden voornamelijk betrekking op Luxemburg, Spanje en Italië.

De operationele lasten daalden met € 16 miljoen naar € 34 miljoen als gevolg van lagere juridische en advieskosten voor de afbouw van de kredietportefeuille, lagere kosten gerelateerd aan forensische audits en lagere personeelskosten.

10.3 Ontwikkeling portefeuille

10.3.1 Totale portefeuille

Gecorrigeerd voor de extra voorziening om de totale vastgoedfinancieringsportefeuille te waarderen op overdrachtswaarde zoals door de Nederlandse Staat is bepaald, daalde de totale netto exposure met € 0,4 miljard naar € 6,6 miljard (-6%) ten opzichte van ultimo 2012. Deze daling was het gevolg van € 0,2 miljard aan bijzondere waardeverminderingen en € 0,2 miljard aan transacties (verkoopen en aflossingen). De totale kredietlimieten daalden met € 0,3 miljard naar € 7,6 miljard (-4%).

De gemiddelde Loan-to-Value (LtV) van de totale kredietportefeuille steeg licht van 100,9% ultimo 2012 tot 102,6%. De voorziene leningen stegen met € 0,3 miljard toe tot € 2,9 miljard. Het totaal aan voorziene leningen uitgedrukt als percentage van de bruto kredieten steeg van 34% naar 39%.

Als gevolg daarvan stegen de totale voorziene leningen met € 171 miljoen naar € 1.388 miljoen als gevolg van toevoegingen, deels gecompenseerd door de afname van de kredietportefeuille. Door de toevoegingen aan de voorziene leningen steeg de dekkingsgraad van 45,9% naar 47,1%.

10.3.2 Nederlandse portefeuille

De totale netto exposure van de Nederlandse portefeuille daalde ten opzichte van ultimo 2012 met € 0,3 miljard (-5%) tot € 5,2 miljard, voornamelijk als gevolg van bijzondere waardeverminderingen en aflossingen. De totale kredietlimieten daalden van € 6,3 miljard naar € 6,1 miljard (-4%).

De gemiddelde LtV van de Nederlandse portefeuille steeg van 101,3% naar 103,4%. Nederlandse voorziene leningen stegen met € 147 miljoen, voornamelijk door nieuwe instroom als gevolg van de aanhoudend zwakke Nederlandse vastgoedmarkt. De totale voorziene leningen uitgedrukt als percentage van de bruto uitstaande leningen stegen van 30% naar 34%. De dekkingsgraad steeg van 46% naar 47%. Na aftrek van voorzieningen bedroeg de gemiddelde LtV van de Nederlandse portefeuille 86,9% (ultimo 2012: 87,0%).

10.3.3 Internationale portefeuille

De netto exposure van de internationale portefeuille daalde van € 1,5 miljard ultimo 2012 naar € 1,4 miljard (-10%) door aflossingen, wisselkoerseffecten en bijzondere waardeverminderingen. De totale kredietlimieten bedroegen € 1,5 miljard. Dit was gelijk aan het niveau van ultimo 2012.

De gemiddelde LtV van de internationale portefeuille bleef stabiel op 99,4%. Het totaal aan internationale voorziene leningen steeg van € 750 miljoen naar € 902 miljoen. De nieuwe instroom van voorziene leningen had voornamelijk betrekking op Luxemburg. Uitgedrukt als percentage van de bruto uitstaande leningen stegen de voorziene leningen van 49% naar 61%. De dekkingsgraad steeg van 46,7% naar 47,7%.

De netto exposure in Overig Europa daalde met € 134 miljoen naar € 1.176 miljoen (-10%). De gemiddelde LtV steeg van 98,0% tot 98,7%. Niet voorziene leningen stegen met € 168 miljoen tot € 786 miljoen. De dekkingsgraad in Europa nam toe van 41% tot 43% als gevolg van de bijzondere waardeverminderingen op bestaande voorziene leningen in Spanje en Italië en nieuwe voorzieningen op leningen in Luxemburg.

De netto exposure in Noord-Amerika daalde met € 9 miljoen naar € 191 miljoen (-5%).

De gemiddelde LtV daalde van 103,8% tot 103,3%. Niet voorziene leningen daalden met € 16 miljoen als gevolg van aflossingen. De dekkingsgraad steeg van 74% naar 79% wegens een afname in voorziene leningen.

Tabel 25: Verdeling portefeuille Property Finance*In miljoenen euro's*

	Juni 2013	December 2012	Juni 2012
Totale portefeuille			
Kredietlimieten	7.580	7.880	8.615
Onbenutte kredietlimiet	--	48	70
Uitstaande bruto vorderingen	7.580	7.832	8.545
Balansvoorziening	1.388	1.217	740
Uitstaande vorderingen	6.192	6.615	7.805
Vastgoedprojecten	411	416	519
Totale netto exposure	6.603	7.031	8.324
Voorziene leningen	2.948	2.649	2.098
Voorziene leningen als % van de totale leningportefeuille	38,9%	33,8%	24,6%
Dekkingsgraad	47,1%	45,9%	35,3%
Gemiddelde loan-to-value (LtV)	102,6%	100,9%	91,1%
Nederlandse portefeuille			
Kredietlimieten	6.109	6.348	6.860
Onbenutte kredietlimiet	20	66	70
Uitstaande bruto vorderingen	6.089	6.282	6.790
Balansvoorziening	958	867	490
Uitstaande vorderingen	5.131	5.415	6.300
Vastgoedprojecten	105	106	40
Totale netto exposure	5.236	5.521	6.340
Voorziene leningen	2.046	1.899	1.486
Voorziene leningen als % van de totale leningportefeuille	33,6%	30,2%	21,9%
Dekkingsgraad	46,8%	45,7%	33,0%
Gemiddelde loan-to-value (LtV)	103,4%	101,3%	90,3%
Internationale portefeuille			
Kredietlimieten	1.471	1.532	1.755
Onbenutte kredietlimiet	-20	-18	--
Uitstaande bruto vorderingen	1.491	1.550	1.755
Balansvoorziening	430	350	250
Uitstaande vorderingen	1.061	1.200	1.505
Vastgoedprojecten	306	310	479
Totale netto exposure	1.367	1.510	1.984
Voorziene leningen	902	750	612
Voorziene leningen als % van de totale leningportefeuille	60,5%	48,4%	34,9%
Dekkingsgraad	47,7%	46,7%	40,8%
Gemiddelde loan-to-value (LtV)	99,4%	99,4%	94,0%
Verdeling internationale portefeuille (geografisch)			
Duitsland	299	333	457
Spanje	184	198	405
Frankrijk	141	145	180
Overig Europa	552	634	690
Noord Amerika	191	200	252
Totale netto exposure	1.367	1.510	1.984

11 Tussentijdse financiële overzichten

11.1 Verklaring van de Raad van Bestuur

De verkorte geconsolideerde tussentijdse financiële overzichten van SNS REAAL N.V. zijn opgesteld in overeenstemming met de International Accounting Standard 34 Tussentijdse financiële verslaggeving, zoals aanvaard binnen de Europese Unie.

Voor zover ons bekend, geven de verkorte geconsolideerde tussentijdse financiële overzichten, opgenomen in dit tussentijds financieel verslag over het eerste halfjaar van 2013, een getrouw beeld van de activa, passiva, grootte en samenstelling van het vermogen, de financiële positie per 30 juni 2013 en het financiële resultaat van SNS REAAL N.V. en de met haar in de consolidatie opgenomen ondernemingen.

Het tussentijds financieel verslag geeft voor zover ons bekend een getrouw overzicht van de informatie die krachtens artikel 5:25d lid 8 en 9 van de Wet op het financieel toezicht is vereist.

Utrecht, 14 augustus 2013

Gerard van Olphen
Maurice Oostendorp
Wim Henk Steenpoorte
Dick Okhuijsen

11.2 Algemene informatie

11.2.1 Groepsstructuur

SNS REAAL N.V., opgericht en gevestigd in Nederland, is een naamloze vennootschap naar Nederlands recht. Het adres van de statutaire zetel van SNS REAAL N.V. is Croeselaan 1, 3521 BJ Utrecht. SNS REAAL N.V. is de moedermaatschappij van SNS Bank N.V., REAAL N.V., SNS REAAL Invest N.V., SNS Asset Management N.V. en hun groepsmaatschappijen (hierna te noemen 'SNS REAAL'). De verkorte geconsolideerde tussentijdse financiële overzichten van SNS REAAL omvatten de gegevens van alle maatschappijen waar SNS REAAL overheersende zeggenschap in heeft en de belangen van SNS REAAL in geassocieerde deelnemingen en entiteiten.

Per 1 februari 2013 is de Nederlandse Staat enig aandeelhouder van SNS REAAL geworden.

De geconsolideerde jaarrekening van SNS REAAL over het boekjaar 2012 is op aanvraag beschikbaar via de statutaire zetel van de vennootschap op Croeselaan 1, postbus 8444, 3503 RK Utrecht, of via www.snsreaal.nl

De verkorte geconsolideerde tussentijdse financiële overzichten zijn op XX augustus 2013 door de Raad van Commissarissen goedgekeurd. Op deze verkorte geconsolideerde tussentijdse financiële overzichten heeft geen accountantscontrole plaatsgevonden en deze verkorte geconsolideerde tussentijdse financiële overzichten zijn ook niet beoordeeld door een externe accountant.

11.2.2 Verbonden partijen

Partijen worden als verbonden beschouwd wanneer één partij bij de besluitvorming over financiële of operationele kwesties zeggenschap of invloed van betekenis kan uitoefenen over de andere partij. SNS REAAL onderhoudt in het kader van haar gewone bedrijfsvoering verschillende soorten normale zakelijke relaties met verbonden ondernemingen en partijen, vooral op het gebied van verzekeringen, bancaire activiteiten en vermogensbeheer. Andere verbonden partijen van SNS REAAL zijn het ministerie van Financiën, deelnemingen, niet-geconsolideerde deelnemingen, joint ventures en het topkader inclusief naaste familieleden.

De belangrijkste transacties met verbonden partijen deze periode zijn:

- De omzetting in eigen vermogen als agiostorting van de onteigende achtergestelde schulden van SNS Bank N.V. en SNS REAAL N.V. door de Nederlandse Staat.
- De omzetting door de Nederlandse Staat als agiostorting van de core Tier 1 securities van de Nederlandse Staat en de onteigende core Tier 1 securities van de Stichting Beheer SNS REAAL. Omdat de core Tier 1 securities al onderdeel uitmaakten van het eigen vermogen, is de impact alleen zichtbaar in de geconsolideerde verloopstaat eigen vermogen en heeft het geen invloed op het totale eigen vermogen.
- Een agiostorting van € 2,2 miljard door de Nederlandse Staat in SNS REAAL op 11 maart 2013, waarvan € 1,9 miljard is doorgestort als agio in SNS Bank.
- Een overbruggingskrediet van € 1,1 miljard gestort door de Nederlandse Staat in SNS REAAL op 4 maart 2013. Een bedrag van € 651 miljoen is gebruikt om intern opgenomen leningen af te lossen.

11.3 Gehanteerde grondslagen

11.3.1 Overeenstemmingsverklaring toepassing IFRS

SNS REAAL stelt de verkorte geconsolideerde tussentijdse financiële overzichten op conform International Accounting Standard 34 Tussentijdse financiële verslaggeving, zoals aanvaard binnen de Europese Unie (EU).

11.3.2 Belangrijke grondslagen voor de financiële verslaggeving

In deze verkorte geconsolideerde tussentijdse financiële overzichten zijn dezelfde grondslagen voor financiële verslaggeving, presentatie en berekeningsmethoden gevolgd als bij het opstellen van de jaarrekening van SNS REAAL voor het jaar eindigend op 31 december 2012, met uitzondering van de invloed die het aanvaarden van de hierna beschreven IFRS standaarden, interpretaties en grondslagwijzigingen daarop heeft. De gewijzigde grondslagen voor de financiële verslaggeving zijn in deze verkorte geconsolideerde tussentijdse financiële overzichten op de vergelijkende cijfers toegepast.

De balanspost 'aangehouden voor verkoop' is ontstaan als gevolg van de identificatie en daaropvolgende herclassificatie van Property Finance als aangehouden voor verkoop (balans) en beëindigde bedrijfsactiviteit (winst- en verliesrekening). Dit wordt in de grondslagen voor financiële verslaggeving uitgelegd als activa en verplichtingen die deel uitmaken van de te beëindigen activiteiten en activa aangehouden voor verkoop, waarvan het zeer waarschijnlijk is dat, op balansdatum, de stopzetting of verkoop binnen 12 maanden plaatsvindt. Voor verkoop aangehouden activa worden gewaardeerd tegen de laagste waarde van de boekwaarde en de reële waarde verminderd met verwachte verkoopkosten.

Vastgoedprojecten van Property Finance aangehouden voor verkoop worden gewaardeerd tegen de laagste waarde van de kostprijs of opbrengstwaarde. Financiële instrumenten aangehouden voor verkoop volgen de meting van het instrument.

In de winst- en verliesrekening zijn de resultaten van beëindigde bedrijfsactiviteiten opgenomen in een nettobedrag afzonderlijk van de resultaten uit voortgezette activiteiten.

11.3.3 Wijzigingen in gepubliceerde standaarden en interpretaties effectief in 2013

Nieuwe of gewijzigde standaarden worden effectief op de datum zoals vermeld door IFRS, waarbij eerdere toepassing soms wordt toegestaan. In 2013 werden de volgende standaarden en interpretaties, uitgegeven door respectievelijk de International Accounting Standards Board (IASB) en de IFRS Interpretations Committee verplicht, en zijn door de EU aanvaard. Tenzij anders aangegeven, hebben de wijzigingen geen materiële invloed op de verkorte geconsolideerde tussentijdse financiële overzichten van SNS REAAL.

- Amendment to IFRS 1 First-time Adoption – Government Loans.
- Amendment to IFRS 7 Financial Instruments: Disclosures – Offsetting Financial Assets and Financial Liabilities.
- IFRS 13 Fair Value Measurement.
- Amendment to IAS 1 Presentation of Financial Statements - Presentation of Items of Other comprehensive Income.
- Amendment to IAS 19 Employee Benefits – Post Employment Benefits.
- Improvements to IFRSs' 2011.

IAS 19 Employee Benefits

Omdat het grootste gedeelte van het personeel van SNS REAAL deelneemt aan de toegezegde bijdrage pensioenregeling (Pensioenfonds SNS REAAL), heeft het amendement een gering effect op het vermogen en resultaat van SNS REAAL. De financiële verslaggeving voor deze toegezegde bijdrageregeling wijzigt niet.

Overeenkomstig dit amendement is per 1 januari 2013 een bedrag van € 89 miljoen overgeheveld vanuit het eigen vermogen naar de voorziening voor personeelsverplichtingen. De vergelijkende cijfers van het jaar 2012 zijn aangepast. Daarbij is per 1 januari 2012 € 61 miljoen retrospectief verwerkt in het eigen vermogen en de voorziening voor personeelsverplichtingen. Het effect op de winst- en verliesrekening is niet materieel.

12 Over SNS REAAL

SNS REAAL is een innovatieve dienstverlener op het gebied van bankieren en verzekeren die zich vooral richt op de Nederlandse retailmarkt, inclusief het midden- en kleinbedrijf. Het aanbod bestaat uit: sparen, beleggen, hypotheek, verzekeren en pensioenen. Vanuit een lange traditie voelt SNS REAAL zich verbonden met de Nederlandse samenleving. Met een balanstotaal van € 128 miljard (ultimo juni 2013) is SNS REAAL een van de grote bankverzekeraars in Nederland. De onderneming heeft bijna 6.600 medewerkers (fte's) en heeft haar hoofdkantoor in Utrecht. Per 1 februari 2013 is de Nederlandse Staat enig aandeelhouder van SNS REAAL.

13 Disclaimer

Dit tussentijds financieel verslag bevat uitsluitend feitelijke informatie en dient niet te worden opgevat als een opinie of aanbeveling met betrekking tot de koop of verkoop van effecten die zijn uitgegeven door SNS REAAL N.V. Dit tussentijds financieel verslag bevat geen waardeoordeel of voorspelling met betrekking tot de financiële resultaten van SNS REAAL N.V. Als u geen persberichten van SNS REAAL wilt ontvangen, dan kunt u een e-mail sturen naar info@snsreaal.nl.

14 Tabellen

Geconsolideerde balans

Voor resultaatverdeling en in miljoenen euro's

	30-06-2013	31-12-2012
Activa		
Immateriële vaste activa	859	1.000
Materiële vaste activa	288	298
Geassocieerde deelnemingen	5	49
Vastgoedbeleggingen	178	181
Beleggingen	33.911	34.175
Beleggingen voor rekening en risico van polishouders	12.939	13.227
Derivaten	3.156	4.139
Uitgestelde belastingvorderingen	1.388	1.360
Herverzekeringscontracten	2.919	3.185
Vastgoedprojecten	--	416
Vorderingen op klanten	54.394	64.334
Vorderingen op banken	2.955	2.313
Vennootschapsbelasting	100	101
Overige activa	805	1.231
Kas en kasequivalenten	7.395	7.654
Activa aangehouden voor verkoop	6.911	--
Totaal activa	128.203	133.663
Passiva		
Aandelenkapitaal	469	469
Overige reserves	5.933	2.799
Onverdeeld resultaat	-1.585	-972
Eigen vermogen toe te schrijven aan aandeelhouders	4.817	2.296
Eigen vermogen toe te schrijven aan houders van securities	--	987
Belang van derden	1	2
Totaal eigen vermogen	4.818	3.285
Participatiecertificaten en achtergestelde schulden	561	1.744
Schuldbewijzen	17.912	22.212
Verzekeringscontracten	40.999	41.769
Voorziening voor personeelsverplichtingen	507	527
Overige voorzieningen	153	129
Derivaten	3.017	3.643
Uitgestelde belastingverplichtingen	1.024	1.219
Spaargelden	32.782	32.815
Overige schulden aan klanten	10.016	10.983
Schulden aan aandeelhouder	1.100	--
Schulden aan banken	10.620	11.639
Vennootschapsbelasting	166	1
Overige verplichtingen	2.430	3.697
Passiva gehouden om te verkopen	2.098	--
Totaal passiva	128.203	133.663

De presentatie van de vergelijkende cijfers is aangepast voor vergelijkingsdoeleinden in verband met de wijziging in IAS19 Employee Benefits zoals toegelicht in paragraaf 21.3.3 "Interpretaties van bestaande standaarden of wijzigingen in standaarden, maar nog niet effectief in 2012" van het jaarverslag, en paragraaf 13.3.3 "Wijzigingen in gepubliceerde standaarden en interpretaties effectief in 2013" van dit Tussentijds financieel verslag.

Geconsolideerde winst- en verliesrekening

In miljoenen euro's

1e halfjaar 2013 1e halfjaar 2012

Baten		
Rentebaten	1.120	1.289
Rentelasten	615	905
Rentemarge	505	384
Premie-inkomen	1.781	1.926
Herverzekeringspremies	103	115
Netto premie-inkomen	1.678	1.811
Provisie en beheervergoedingen	103	100
Verschuldigde provisie en beheervergoedingen	32	29
Netto provisie en beheervergoedingen	71	71
Resultaat deelnemingen	--	6
Resultaat uit beleggingen	714	788
Resultaat uit beleggingen voor rekening en risico van polishouders	-10	471
Resultaat financiële instrumenten	159	78
Overige operationele opbrengsten	5	5
Resultaat activa en passiva gehouden om te verkopen	--	--
Totaal baten	3.122	3.614
Lasten		
Verzekeringstechnische lasten	1.377	1.650
Lasten voor rekening en risico van polishouders	589	827
Acquisitiekosten verzekeringsactiviteiten	129	147
Personeelskosten	326	337
Afschrijvingen op materiële en immateriële vaste activa	28	34
Overige operationele lasten	182	110
Bijzondere waardeverminderingen	133	118
Overige rentelasten	90	42
Overige lasten	1	--
Totaal lasten	2.855	3.265
Resultaat voor belastingen	267	349
Belastingen	62	88
Netto resultaat uit voortgezette activiteiten	205	261
Netto resultaat beëindigde bedrijfsactiviteiten*	-1.789	-143
Netto resultaat over de periode	-1.584	118
Verdeling:		
Netto resultaat toewijsbaar aan aandeelhouders*	-1.585	115
Netto resultaat toewijsbaar aan belang derden	1	3
Netto resultaat over de periode	-1.584	118

De presentatie van de vergelijkende cijfers is aangepast voor vergelijkingsdoeleinden in verband met het besluit om Property Finance te classificeren als aangehouden om te verkopen zoals toegelicht in paragraaf 10.1.1 "Property Finance geclassificeerd als aangehouden voor verkoop".

* Het resultaat uit beëindigde bedrijfsactiviteiten van -/- € 1.789 miljoen (1e halfjaar 2012: -/- € 143 miljoen) is volledig toewijsbaar aan aandeelhouders. Van het resultaat uit voortgezette activiteiten van € 205 miljoen (1e halfjaar 2012: € 261 miljoen) is nul euro (1e halfjaar 2012: € 12 miljoen) toewijsbaar aan loss absorption / make-whole addition van de core Tier 1 capital securities uitgegeven aan Stichting Beheer SNS REAAL. De securities van Stichting Beheer SNS REAAL zijn per 1 februari 2013 onteigend door de Nederlandse Staat en zijn door de Nederlandse Staat toegewezen en ingebracht als agio op gewone aandelen SNS REAAL op 25 februari 2013.

Geconsolideerd overig totaalresultaat, na aftrek belastingen

In miljoenen euro's

	1e halfjaar 2013	1e halfjaar 2012
Netto resultaat over de periode	-1.584	118
Posten die achteraf niet zullen worden gereclassificeerd naar winst en verlies		
Mutatie herwaarderingsreserve	-1	--
Herberekeningseffecten van toegezegde pensioenregeling	13	--
Overige mutaties totaalresultaat	-1	-1
Totaal posten nooit te reclassificeren naar winst en verlies	11	-1
Posten die achteraf mogelijk zullen worden gereclassificeerd naar winst en verlies		
Mutatie cash flow hedge reserve	-11	19
Mutatie reële waarde reserve	-67	-435
Totaal posten die achteraf mogelijk zullen worden gereclassificeerd naar winst en verlies	-78	-416
Mutatie overig totaalresultaat (na belastingen)	-67	-417
Totaalresultaat over de periode	-1.651	-299

Verdeling:

Totaalresultaat toewijsbaar aan aandeelhouders*	-1.650	-301
Totaalresultaat toewijsbaar aan minderheidsbelangen	-1	2
Totaalresultaat over de periode	-1.651	-299

* Van het totaalresultaat van € 1.650 miljoen (1e halfjaar 2012: -/- € 301 miljoen) is nul euro (1e halfjaar 2012: € 12 miljoen) toewijsbaar aan loss absorption / make-whole addition van de core Tier 1 capital securities uitgegeven aan Stichting Beheer SNS REAAL. De securities van Stichting Beheer SNS REAAL zijn per 1 februari 2013 onteigend door de Nederlandse Staat en zijn door de Nederlandse Staat toegewezen en ingebracht als agio op gewone aandelen SNS REAAL op 25 februari 2013.

Resultaat beëindigde bedrijfsactiviteiten Property Finance

In miljoenen euro's

	1e halfjaar 2013	1e halfjaar 2012
Baten		
Rentebaten externe partijen	100	147
Rentebaten groepsonderdelen	9	10
Rentelasten externe partijen	--	--
Rentelasten groepsonderdelen	66	105
Rentemarge	43	52
Resultaat financiële instrumenten	-3	-8
Overige operationele opbrengsten	-1	-1
Totaal baten	39	43
Lasten		
Personeelskosten	13	19
Overige operationele lasten	21	31
Bijzondere waardeverminderingen	184	169
Overige lasten	1.837	--
Totaal lasten	2.055	219
Resultaat voor belastingen	-2.016	-176
Belastingen	-227	-33
Netto resultaat over de periode	-1.789	-142

Geconsolideerd overzicht mutaties eigen vermogen 1e halfjaar 2013

In miljoenen euro's

	Geplaatst kapitaal	Agioreserve	Som herwaar- derings- reserves	Som overige reserves	Eigen vermogen toe te schrijven aan aan- deelhouders	Securities capital	Belang van derden	Totaal eigen vermogen
Stand per 1 januari 2013	469	1.363	298	166	2.296	987	2	3.285
Overboeking netto resultaat 2012	--	--	--	109	109	-109	--	--
Overboekingen 2012	--	--	--	109	109	-109	--	--
Ongerealiseerde herwaarderingen uit hoofde van cash flow hedges	--	--	-24	--	-24	--	--	-24
Ongerealiseerde herwaarderingen	--	--	-624	--	-624	--	--	-624
Bijzondere waardeverminderingen	--	--	8	--	8	--	--	8
Realisatie herwaarderingen via de winst- en verliesrekening	--	--	-79	--	-79	--	--	-79
Herberekeningseffecten van toegezegde pensioenregeling	--	--	--	13	13	--	--	13
Mutatie shadow accounting	--	--	640	--	640	--	--	640
Overige mutaties	--	--	--	1	1	--	-2	-1
Rechtstreekse mutaties in het eigen vermogen	--	--	-79	14	-65	--	-2	-67
Netto resultaat 1e halfjaar 2013	--	--	--	-1.585	-1.585	--	1	-1.584
Totaal resultaat 1e halfjaar 2013	--	--	-79	-1.571	-1.650	--	-1	-1.651
Transacties met aandeelhouder	--	4.062	--	--	4.062	-878	--	3.184
Totaal mutaties eigen vermogen 1e halfjaar 2013	--	4.062	-79	-1.462	2.521	-987	-1	1.533
Stand per 30 juni 2013	469	5.425	219	-1.296	4.817	--	1	4.818

Als gevolg van de nationalisatie zijn de aandelen B omgezet in gewone aandelen

Overzicht herwaarderingsreserve en overige reserves 1e halfjaar 2013

In miljoenen euro's

	Herwaarderingsreserve materiële vaste activa	Cash flow hedge reserve	Reële- waarderingsreserve	Som her- waarderings- reserves	Overige reserves	Onverdeeld resultaat	Som overige reserves
Aangepaste Stand per 1 januari 2013	45	99	154	298	1.138	-972	166
Overboeking netto resultaat 2012	--	--	--	--	-863	972	109
Overboekingen 2012	--	--	--	--	-863	972	109
Ongerealiseerde herwaarderings- en cash flow hedges	--	-24	--	-24	--	--	--
Ongerealiseerde herwaarderings- en cash flow hedges	-1	--	-623	-624	--	--	--
Bijzondere waardeverminderingen	--	--	8	8	--	--	--
Realisatie herwaarderings- en winst- en verliesrekening	--	-7	-72	-79	--	--	--
Herberekeningseffecten van toegezegde pensioenregeling	--	--	--	--	13	--	13
Mutatie shadow accounting	--	20	620	640	--	--	--
Overige mutaties	--	--	--	--	1	--	1
Rechtstreekse mutaties in het eigen vermogen	-1	-11	-67	-79	14	--	14
Netto resultaat 1e halfjaar 2013	--	--	--	--	--	-1.585	-1.585
Totaal resultaat 1e halfjaar 2013	-1	-11	-67	-79	14	-1.585	-1.571
Totaal mutaties eigen vermogen 1e halfjaar 2013	-1	-11	-67	-79	-849	-613	-1.462
Stand per 30 juni 2013	44	88	87	219	289	-1.585	-1.296

Geconsolideerd overzicht mutaties eigen vermogen 1e halfjaar 2012

In miljoenen euro's

	Geplaatst kapitaal	Agioreserve	Som herwaar- derings- reserves	Som overige reserves	Eigen vermogen toe te schrijven aan aan- deelhouders	Securities capital	Belang van derden	Totaal eigen vermogen
Stand per 1 januari 2012	469	1.363	1.065	1.551	4.448	979	1	5.428
Stelselwijziging activering acquisitiekosten	--	--	--	-338	-338	--	--	-338
Wijziging IAS 19 "corridor"	--	--	--	-46	-46	--	--	-46
Aangepaste Stand per 1 januari 2013	469	1.363	1.065	1.167	4.064	979	1	5.044
Overboeking netto resultaat 2011	--	--	--	-7	-7	7	--	--
Overboekingen 2011	--	--	--	-7	-7	7	--	--
Ongerealiseerde herwaarderingen uit hoofde van cash flow hedges	--	--	29	--	29	--	--	29
Uitgesteld renteresultaat uit hoofde van cash flow hedges	--	--	-8	--	-8	--	--	-8
Ongerealiseerde herwaarderingen	--	--	319	--	319	--	--	319
Bijzondere waardeverminderingen	--	--	17	--	17	--	--	17
Realisatie herwaarderingen via de winst- en verliesrekening	--	--	-144	--	-144	--	--	-144
Mutatie shadow accounting	--	--	-629	--	-629	--	--	-629
Overige mutaties	--	--	--	--	--	--	-1	-1
Rechtstreekse mutaties in het eigen vermogen	--	--	-416	--	-416	--	-1	-417
Netto resultaat 1e halfjaar 2012	--	--	--	115	115	--	3	118
Totaal resultaat 1e halfjaar 2012	--	--	-416	115	-301	--	2	-299
Totaal mutaties eigen vermogen 1e half jaar 2012	--	--	-416	108	-308	7	2	-299
Stand per 30 juni 2012	469	1.363	649	1.275	3.756	986	3	4.745

Het geplaatste kapitaal en agioreserve bestaan uit gewone aandelen en aandelen B

Overzicht herwaarderingsreserve en overige reserves 1e halfjaar 2012

In miljoenen euro's

	Herwaarderingsreserve materieel vaste activa	Cash flow hedge reserve	Reële- waarderingsreserve	Som her- waarderings- reserves	Overige reserves	Onverdeeld resultaat	Som overige reserves
Stand per 1 januari 2012	46	162	857	1.065	1.464	87	1.551
Stelselwijziging activering acquisitiekosten	--	--	--	--	-365	27	-338
Wijziging IAS 19 "corridor"	--	--	--	--	-46	--	-46
Aangepaste stand per 1 januari 2011	46	162	857	1.065	1.053	114	1.167
Overboeking netto resultaat 2011	--	--	--	--	107	-114	-7
Overboekingen 2011	--	--	--	--	107	-114	-7
Ongerealiseerde herwaarderings uit hoofde van cash flow hedges	--	29	--	29	--	--	--
Uitgesteld renteresultaat uit hoofde van cash flow hedges	--	-8	--	-8	--	--	--
Ongerealiseerde herwaarderings	--	--	319	319	--	--	--
Bijzondere waardeverminderingen	--	--	17	17	--	--	--
Realisatie herwaarderings via de winst- en verliesrekening	--	-2	-142	-144	--	--	--
Mutatie shadow accounting	--	--	-629	-629	--	--	--
Rechtstreekse mutaties in het eigen vermogen	--	19	-435	-416	--	--	--
Netto resultaat 1e halfjaar 2012	--	--	--	--	--	115	115
Totaal resultaat 1e halfjaar 2012	--	19	-435	-416	--	115	115
Totaal mutaties eigen vermogen 1e halfjaar 2012	--	19	-435	-416	107	1	108
Stand per 30 juni 2012	46	181	422	649	1.160	115	1.275

Geconsolideerd overzicht mutaties eigen vermogen 2e halfjaar 2012

In miljoenen euro's

	Geplaatst kapitaal	Agio- reserve	Som herwaar- derings- reserves	Som overige reserves	Eigen vermogen toe te schrijven aan aan- deelhouders	Securities capital	Belang van derden	Totaal eigen vermogen
Stand per 30 juni 2012	469	1.363	649	1.275	3.756	986	3	4.745
Ongerealiseerde herwaarderingen uit hoofde van cash flow hedges	--	--	-22	--	-22	--	--	-22
Uitgesteld renteresultaat uit hoofde van cash flow hedges	--	--	8	--	8	--	--	8
Ongerealiseerde herwaarderingen	--	--	852	--	852	--	--	852
Bijzondere waardeverminderingen	--	--	7	--	7	--	--	7
Realisatie herwaarderingen via de winst- en verliesrekening	--	--	-136	--	-136	--	--	-136
Herberekeningseffecten van toegezegde pensioenregeling	--	--	--	-21	-21	--	--	-21
Mutatie shadow accounting	--	--	-1.060	--	-1.060	--	--	-1.060
Overige mutaties	--	--	--	-1	-1	1	-2	-2
Rechtstreekse mutaties in het eigen vermogen	--	--	-351	-22	-373	1	-2	-374
Netto resultaat 2e halfjaar 2012	--	--	--	-1.087	-1.087	--	1	-1.086
Totaal resultaat 2e halfjaar 2012	--	--	-351	-1.109	-1.460	1	-1	-1.460
Totaal mutaties eigen vermogen 2e half jaar 2012	--	--	-351	-1.109	-1.460	1	-1	-1.460
Stand per 31 december 2012	469	1.363	298	166	2.296	987	2	3.285

Het geplaatste kapitaal en agioreserve bestaan uit gewone aandelen en aandelen B

Overzicht herwaarderingsreserve en overige reserves 2e halfjaar 2012

In miljoenen euro's

	Herwaarderingsreserve materieel vaste activa	Cash flow hedge reserve	Reële- waarderingsreserve	Som her- waarderings- reserves	Overige reserves	Onverdeeld resultaat	Som overige reserves
Stand per 30 juni 2012	46	181	422	649	1.160	115	1.275
Ongerealiseerde herwaarderings uit hoofde van cash flow hedges	--	-22	--	-22	--	--	--
Uitgesteld renteresultaat uit hoofde van cash flow hedges	--	8	--	8	--	--	--
Ongerealiseerde herwaarderings	--	--	852	852	--	--	--
Bijzondere waardeverminderingen	-1	--	8	7	--	--	--
Realisatie herwaarderings via de winst- en verliesrekening	--	-4	-132	-136	--	--	--
Herberekeningseffecten van toegezegde pensioenregeling	--	--	--	--	-21	--	-21
Mutatie shadow accounting	--	-64	-996	-1.060	--	--	--
Overige mutaties	--	--	--	--	-1	--	-1
Rechtstreekse mutaties in het eigen vermogen	-1	-82	-268	-351	-22	--	-22
Netto resultaat 2e halfjaar 2012	--	--	--	--	--	-1.087	-1.087
Totaal resultaat 2e halfjaar 2012	-1	-82	-268	-351	-22	-1.087	-1.109
Totaal mutaties eigen vermogen 2e half jaar 2012	-1	-82	-268	-351	-22	-1.087	-1.109
Stand per 31 december 2012	45	99	154	298	1.138	-972	166

Verkort geconsolideerd kasstroomoverzicht

In miljoenen euro's

	1e halfjaar 2013	1e halfjaar 2012
Kasstroom voortgezette bedrijfsactiviteiten		
Geldmiddelen en kasequivalenten op 1 januari	7.451	5.033
Netto kasstroom uit bedrijfsactiviteiten	2.084	3.464
Netto kasstroom uit investeringsactiviteiten	-232	113
Netto kasstroom uit financieringsactiviteiten	-1.931	78
Geldmiddelen en kasequivalenten voortgezette bedrijfsactiviteiten op 30 juni	7.372	8.688
Kasstroom niet-voortgezette bedrijfsactiviteiten		
Geldmiddelen en kasequivalenten op 1 januari	203	476
Netto kasstroom uit bedrijfsactiviteiten	-180	27
Netto kasstroom uit investeringsactiviteiten	--	-3
Netto kasstroom uit financieringsactiviteiten	--	--
Geldmiddelen en kasequivalenten niet-voortgezette op 30 juni	23	500
Totale geldmiddelen en kasequivalenten	7.395	9.188

De presentatie van de vergelijkende cijfers is aangepast voor vergelijkingsdoeleinden in verband met het besluit om Property Finance te classificeren als aangehouden om te verkopen zoals toegelicht in paragraaf 10.1.1 "Property Finance geclassificeerd als aangehouden voor verkoop".

Gesegmenteerde balans 30 juni 2013

In miljoenen euro's

	SNS Retail Bank	Property Finance	REAAL	Zwitserleven	Groeps-activiteiten	Eliminatie	Totaal
Activa							
Immateriële vaste activa	93	--	749	--	17	--	859
Materiële vaste activa	65	--	126	27	21	49	288
Geassocieerde deelnemingen	--	--	5	--	1	-1	5
Vastgoedbeleggingen	--	--	192	35	--	-49	178
Beleggingen	5.306	--	19.496	11.119	36	-2.046	33.911
Beleggingen voor rekening en risico van polishouders	--	--	5.627	7.357	--	-45	12.939
Derivaten	2.756	--	203	201	-4	--	3.156
Uitgestelde belastingvorderingen	512	--	263	535	78	--	1.388
Herverzekeringscontracten	--	--	2.917	2	--	--	2.919
Vorderingen op klanten	52.189	--	2.271	673	467	-1.206	54.394
Vorderingen op banken	9.748	--	323	84	40	-7.240	2.955
Vennootschapsbelasting	--	--	155	51	54	-160	100
Overige activa	455	--	82	451	72	-255	805
Kas en kasequivalenten	6.764	--	1.160	176	327	-1.032	7.395
Activa aangehouden voor verkoop	--	7.097	--	--	--	-186	6.911
Totaal activa	77.888	7.097	33.569	20.711	1.109	-12.171	128.203
Passiva							
Eigen vermogen toe te schrijven aan aandeelhouders	4.489	-2.200	1.306	1.542	-318	-2	4.817
Belang van derden	--	--	2	--	--	-1	1
Totaal eigen vermogen	4.489	-2.200	1.308	1.542	-318	-3	4.818
Participatiecertificaten en achtergestelde schulden	40	--	797	216	--	-492	561
Schuldbewijzen	18.028	--	--	--	62	-178	17.912
Verzekeringscontracten	--	--	24.201	17.132	--	-334	40.999
Voorziening voor personeelsverplichtingen	--	--	9	--	164	334	507
Overige voorzieningen	112	--	21	11	9	--	153
Derivaten	2.951	--	24	42	--	--	3.017
Uitgestelde belastingverplichtingen	265	--	550	209	--	--	1.024
Spaargelden	32.782	--	--	--	--	--	32.782
Overige schulden aan klanten	9.569	--	3.335	163	30	-3.081	10.016
Schulden aan aandeelhouder	--	--	--	--	1.100	--	1.100
Schulden aan banken	8.263	7.199	2.117	881	--	-7.840	10.620
Vennootschapsbelasting	187	--	302	--	12	-335	166
Overige verplichtingen	1.202	--	905	515	50	-242	2.430
Passiva gehouden om te verkopen	--	2.098	--	--	--	--	2.098
Totaal passiva	77.888	7.097	33.569	20.711	1.109	-12.171	128.203

Het aanwezig kapitaal dat bij de solvabiliteitsberekening van SNS Bank in aanmerking wordt genomen wordt beschouwd op geconsolideerd niveau. Hierin zijn zowel het vermogen van het segment SNS Retailbank als het (negatieve) eigen vermogen van het segment Property Finance opgenomen. Bij separatie van Property Finance zal de negatieve deelnemingswaarde van Property Finance verrekend worden met het eigen vermogen van SNS RetailBank. Vanaf dat moment zal het eigen vermogen van SNS Retailbank gelijk zijn aan het geconsolideerde eigen vermogen van SNS Bank.

Gesegmenteerde balans 31 december 2012

In miljoenen euro's

	SNS Retail Bank	Property Finance	REAAL	Zwitserleven	Groeps- activiteiten	Eliminatie	Totaal
Activa							
Immateriële vaste activa	98	--	798	87	17	--	1.000
Materiële vaste activa	69	2	125	29	21	52	298
Geassocieerde deelnemingen	--	3	45	--	2	-1	49
Vastgoedbeleggingen	--	--	200	33	--	-52	181
Beleggingen	5.302	--	21.849	10.049	35	-3.060	34.175
Beleggingen voor rekening en risico van polishouders	--	--	5.764	7.501	--	-38	13.227
Derivaten	3.617	--	310	170	36	6	4.139
Uitgestelde belastingvorderingen	329	8	225	715	83	--	1.360
Herverzekeringscontracten	--	--	3.183	2	--	--	3.185
Vastgoedprojecten	--	416	--	--	--	--	416
Vorderingen op klanten	55.179	6.605	2.303	750	474	-977	64.334
Vorderingen op banken	9.867	10	358	94	40	-8.056	2.313
Vennootschapsbelasting	125	3	--	37	101	-165	101
Overige activa	498	600	677	187	87	-818	1.231
Kas en kasequivalenten	6.909	203	1.310	253	106	-1.127	7.654
Totaal activa	81.993	7.850	37.147	19.907	1.002	-14.236	133.663
Passiva							
Eigen vermogen toe te schrijven aan aandeelhouders	1.723	-412	2.536	422	-1.973	--	2.296
Eigen vermogen toe te schrijven aan houders van securities	--	--	--	--	987	--	987
Belang van derden	--	--	3	--	--	-1	2
Totaal eigen vermogen	1.723	-412	2.539	422	-986	-1	3.285
Participatiecertificaten en achtergestelde schulden	820	--	812	222	391	-501	1.744
Schuldbewijzen	21.990	--	--	--	552	-330	22.212
Verzekeringscontracten	--	--	25.433	16.669	--	-333	41.769
Voorziening voor personeelsverplichtingen	--	--	9	--	185	333	527
Overige voorzieningen	73	9	25	11	11	--	129
Derivaten	3.599	--	16	22	--	6	3.643
Uitgestelde belastingverplichtingen	295	8	627	289	--	--	1.219
Spaargelden	32.815	--	--	--	--	--	32.815
Overige schulden aan klanten	9.529	--	3.876	394	681	-3.497	10.983
Schulden aan banken	8.691	8.124	2.665	1.080	--	-8.921	11.639
Vennootschapsbelasting	--	--	126	--	40	-165	1
Overige verplichtingen	2.458	121	1.019	798	128	-827	3.697
Totaal passiva	81.993	7.850	37.147	19.907	1.002	-14.236	133.663

Gesegmenteerde winst- en verliesrekening 1e halfjaar 2013

In miljoenen euro's

	SNS Retail Bank	Property Finance	REAAL	Zwitserleven	Groeps- activiteiten	Eliminatie	Totaal
Baten							
Rentebaten externe partijen	1.054	--	--	--	--	--	1.054
Rentebaten groepsonderdelen	67	--	--	--	--	-1	66
Rentelasten externe partijen	606	--	--	--	--	--	606
Rentelasten groepsonderdelen	56	--	--	--	--	-47	9
Rentemarge	459	--	--	--	--	46	505
Premie-inkomen	--	--	1.079	702	--	--	1.781
Herverzekeringspremies	--	--	103	--	--	--	103
Netto premie-inkomen	--	--	976	702	--	--	1.678
Provisie en beheervergoedingen externe partijen	40	--	12	1	51	-	103
Provisie en beheervergoedingen groepsonderdelen	8	--	25	6	--	-40	--
Verschuldigde provisie en beheervergoedingen externe partijen	17	--	4	--	11	-	32
Verschuldigde provisie en beheervergoedingen groepsonderdelen	3	--	3	--	12	-18	--
Netto provisie en beheervergoedingen	28	--	30	7	28	-22	71
Resultaat deelnemingen	--	--	1	--	-1	--	--
Resultaat uit beleggingen	75	--	488	204	16	-69	714
Resultaat uit beleggingen voor rekening en risico van polishouders	--	--	117	-126	--	-1	-10
Resultaat financiële instrumenten	85	--	3	3	68	--	159
Overige operationele opbrengsten	1	--	3	1	--	--	5
Totaal baten	648	--	1.618	791	111	-46	3.122
Lasten							
Verzekeringstechnische lasten	--	--	659	724	--	-6	1.377
Lasten voor rekening en risico van polishouders	--	--	549	40	--	--	589
Acquisitiekosten verzekeringsactiviteiten	--	--	122	9	--	-2	129
Personeelskosten	90	--	65	31	140	--	326
Afschrijvingen op materiële en immateriële vaste activa	9	--	11	3	5	--	28
Overige operationele lasten	168	--	84	33	-96	-7	182
Bijzondere waardeverminderingen	94	--	22	23	2	-8	133
Overige rentelasten	--	--	92	13	17	-32	90
Overige lasten	--	--	1	--	--	--	1
Totaal lasten	361	--	1.605	876	68	-55	2.855
Resultaat voor belastingen	287	--	13	-85	43	9	267
Belastingen	69	--	1	-21	11	2	62
Netto resultaat uit voortgezette activiteiten	218	--	12	-64	32	7	205
Netto resultaat beëindigde bedrijfsactiviteiten	--	-1.789	--	--	--	--	-1.789
Netto resultaat over de periode	218	-1.789	12	-64	32	7	-1.584
Belang van derden	--	--	1	--	--	--	1
Netto resultaat toewijsbaar aan de aandeelhouder	218	-1.789	11	-64	32	7	-1.585

Gesegmenteerde winst- en verliesrekening 1e halfjaar 2012

In miljoenen euro's

	SNS Retail Bank	Property Finance	REAAL	Zwitserleven	Groeps-activiteiten	Eliminatie	Totaal
Baten							
Rentebaten externe partijen	1.184	--	--	--	--	--	1.184
Rentebaten groepsonderdelen	107	--	--	--	--	-2	105
Rentelasten externe partijen	895	--	--	--	--	--	895
Rentelasten groepsonderdelen	55	--	--	--	--	-45	10
Rentemarge	341	--	--	--	--	43	384
Premie-inkomen	--	--	1.177	749	--	--	1.926
Herverzekeringspremies	--	--	112	3	--	--	115
Netto premie-inkomen	--	--	1.065	746	--	--	1.811
Provisie en beheervergoedingen externe partijen	41	--	23	2	34	--	100
Provisie en beheervergoedingen groepsonderdelen	9	--	15	5	14	-43	--
Verschuldigde provisie en beheervergoedingen externe partijen	15	--	4	--	10	--	29
Verschuldigde provisie en beheervergoedingen groepsonderdelen	7	--	5	--	11	-23	--
Netto provisie en beheervergoedingen	28	--	29	7	27	-20	71
Resultaat deelnemingen	--	--	6	--	--	--	6
Resultaat uit beleggingen	28	--	537	274	22	-73	788
Resultaat uit beleggingen voor rekening en risico van polishouders	--	--	208	264	--	-1	471
Resultaat financiële instrumenten	8	--	114	-44	--	--	78
Overige operationele opbrengsten	9	--	2	2	--	-8	5
Totaal baten	414	--	1.961	1.249	49	-59	3.614
Lasten							
Verzekeringstechnische lasten	--	--	986	664	--	--	1.650
Lasten voor rekening en risico van polishouders	--	--	404	423	--	--	827
Acquisitiekosten verzekeringsactiviteiten	--	--	138	11	--	-2	147
Personeelskosten	99	--	67	29	142	--	337
Afschrijvingen op materiële en immateriële vaste activa	14	--	13	2	5	--	34
Overige operationele lasten	106	--	75	32	-83	-20	110
Bijzondere waardeverminderingen	83	--	24	4	7	--	118
Overige rentelasten	--	--	32	15	32	-37	42
Totaal lasten	302	--	1.739	1.180	103	-59	3.265
Resultaat voor belastingen	112	--	222	69	-54	--	349
Belastingen	26	--	56	17	-11	--	88
Netto resultaat uit voortgezette activiteiten	86	--	166	52	-43	--	261
Netto resultaat beëindigde bedrijfsactiviteiten	--	-143	--	--	--	--	-143
Netto resultaat over de periode	86	-143	166	52	-43	--	118
Belang van derden	1	--	2	--	--	--	3
Netto resultaat toewijsbaar aan de aandeelhouders*	85	-143	164	52	-43	--	115

De presentatie van de vergelijkende cijfers is aangepast voor vergelijkingsdoeleinden in verband met het besluit om Property Finance te classificeren als aangehouden om te verkopen zoals toegelicht in paragraaf 10.1.1 "Property Finance geclassificeerd als aangehouden voor verkoop".

* De securities van Stichting Beheer SNS REAAL zijn per 1 februari 2013 onteigend door de Nederlandse Staat en zijn door de Nederlandse Staat toegewezen en ingebracht als agio op gewone aandelen SNS REAAL op 25 februari 2013.

Gesegmenteerde balans bankactiviteiten 30 juni 2013

In miljoenen euro's

	SNS Retail Bank	Property Finance	Eliminatie	Totaal
Activa				
Immateriële vaste activa	93	--	--	93
Materiële vaste activa	65	--	--	65
Beleggingen	5.306	--	--	5.306
Derivaten	2.756	--	--	2.756
Uitgestelde belastingvorderingen	512	--	--	512
Vorderingen op klanten	52.189	--	--	52.189
Vorderingen op banken	9.748	--	-7.160	2.588
Overige activa	455	--	-19	436
Kas en kasequivalenten	6.764	--	-20	6.744
Activa aangehouden voor verkoop	--	7.097	-186	6.911
Totaal activa	77.888	7.097	-7.385	77.600
Passiva				
Eigen vermogen toe te schrijven aan aandeelhouders	4.489	-2.200	--	2.289
Belang van derden	--	--	--	--
Totaal eigen vermogen	4.489	-2.200	--	2.289
Participatiecertificaten en achtergestelde schulden	40	--	--	40
Schuldbewijzen	18.028	--	--	18.028
Overige voorzieningen	112	--	--	112
Derivaten	2.951	--	--	2.951
Uitgestelde belastingverplichtingen	265	--	--	265
Spaargelden	32.782	--	--	32.782
Overige schulden aan klanten	9.569	--	--	9.569
Schulden aan banken	8.263	7.199	-7.208	8.254
Vennootschapsbelasting	187	--	-177	10
Overige verplichtingen	1.202	--	--	1.202
Passiva gehouden om te verkopen	--	2.098	--	2.098
Totaal passiva	77.888	7.097	-7.385	77.600

Het aanwezig kapitaal dat bij de solvabiliteitsberekening van SNS Bank in aanmerking wordt genomen wordt beschouwd op geconsolideerd niveau. Hierin zijn zowel het vermogen van het segment SNS Retailbank als het (negatieve) eigen vermogen van het segment Property Finance opgenomen. Bij separatie van Property Finance zal de negatieve deelnemingswaarde van Property Finance verrekend worden met het eigen vermogen van SNS RetailBank. Vanaf dat moment zal het eigen vermogen van SNS Retailbank gelijk zijn aan het geconsolideerde eigen vermogen van SNS Bank.

Gesegmenteerde balans bankactiviteiten 30 juni 2012

In miljoenen euro's

	SNS Retail Bank	Property Finance	Eliminatie	Totaal
Activa				
Immateriële vaste activa	98	--	--	98
Materiële vaste activa	69	2	--	71
Geassocieerde deelnemingen	--	3	--	3
Beleggingen	5.302	--	--	5.302
Derivaten	3.617	--	--	3.617
Uitgestelde belastingvorderingen	329	8	--	337
Vastgoedprojecten	--	416	--	416
Vorderingen op klanten	55.179	6.605	--	61.784
Vorderingen op banken	9.867	10	-7.950	1.927
Vennootschapsbelasting	125	3	--	128
Overige activa	498	600	-399	699
Kas en kasequivalenten	6.909	203	-179	6.933
Totaal activa	81.993	7.850	-8.528	81.315
Passiva				
Eigen vermogen toe te schrijven aan aandeelhouders	1.723	-412	--	1.311
Belang van derden	--	--	--	--
Totaal eigen vermogen	1.723	-412	--	1.311
Participatiecertificaten en achtergestelde schulden	820	--	--	820
Schuldbewijzen	21.990	--	--	21.990
Overige voorzieningen	73	9	--	82
Derivaten	3.599	--	--	3.599
Uitgestelde belastingverplichtingen	295	8	--	303
Spaargelden	32.815	--	--	32.815
Overige schulden aan klanten	9.529	--	--	9.529
Schulden aan banken	8.691	8.124	-8.129	8.686
Overige verplichtingen	2.458	121	-399	2.180
Totaal passiva	81.993	7.850	-8.528	81.315

Gesegmenteerde winst- en verliesrekening bankactiviteiten 1e halfjaar 2013

In miljoenen euro's

	SNS Retail Bank	Property Finance	Eliminatie	Totaal
Baten				
Rentebaten	1.121	--	--	1.121
Rentelasten	662	--	--	662
Rentemarge	459	--	--	459
Provisie en beheervergoedingen	48	--	--	48
Verschuldigde provisie en beheervergoedingen	20	--	--	20
Netto provisie en beheervergoedingen	28	--	--	28
Resultaat uit beleggingen	75	--	--	75
Resultaat financiële instrumenten	85	--	--	85
Overige operationele opbrengsten	1	--	--	1
Totaal baten	648	--	--	648
Lasten				
Personeelskosten	90	--	--	90
Afschrijvingen op materiële en immateriële vaste activa	9	--	--	9
Overige operationele lasten	168	--	--	168
Bijzondere waardeverminderingen	94	--	--	94
Totaal lasten	361	--	--	361
Resultaat voor belastingen	287	--	--	287
Belastingen	69	--	--	69
Netto resultaat uit voortgezette activiteiten	218	--	--	218
Netto resultaat beëindigde bedrijfsactiviteiten	--	-1.789	--	-1.789
Netto resultaat over de periode	218	-1.789	--	-1.571
Belang van derden	--	--	--	--
Netto resultaat toewijsbaar aan de aandeelhouder	218	-1.789	--	-1.571

Gesegmenteerde winst- en verliesrekening bankactiviteiten 1e halfjaar 2012

In miljoenen euro's

	SNS Retail Bank	Property Finance	Eliminatie	Totaal
Baten				
Rentebaten	1.291	--	--	1.291
Rentelasten	950	--	--	950
Rentemarge	341	--	--	341
Provisie en beheervergoedingen	50	--	--	50
Verschuldigde provisie en beheervergoedingen	22	--	--	22
Netto provisie en beheervergoedingen	28	--	--	28
Resultaat uit beleggingen	28	--	--	28
Resultaat financiële instrumenten	8	--	--	8
Overige operationele opbrengsten	9	--	--	9
Totaal baten	414	--	--	414
Lasten				
Personeelskosten	99	--	--	99
Afschrijvingen op materiële en immateriële vaste activa	14	--	--	14
Overige operationele lasten	106	--	--	106
Bijzondere waardeverminderingen	83	--	--	83
Totaal lasten	302	--	--	302
Resultaat voor belastingen	112	--	--	112
Belastingen	26	--	--	26
Netto resultaat uit voortgezette activiteiten	86	--	--	86
Netto resultaat beëindigde bedrijfsactiviteiten	--	-143	--	-143
Netto resultaat over de periode	86	-143	--	-57
Belang van derden	1	--	--	1
Netto resultaat toewijsbaar aan de aandeelhouders	85	-143	--	-58

De presentatie van de vergelijkende cijfers is aangepast voor vergelijkingsdoeleinden in verband met het besluit om Property Finance te classificeren als aangehouden om te verkopen zoals toegelicht in paragraaf 10.1.1 "Property Finance geclassificeerd als aangehouden voor verkoop".

Gesegmenteerde balans verzekeringsactiviteiten 30 juni 2013

In miljoenen euro's

	Zwitserleven	REAAL Leven	REAAL Schade	REAAL Overige	Eliminatie	Totaal
Activa						
Immateriële vaste activa	--	669	76	4	--	749
Materiële vaste activa	27	96	--	30	--	153
Geassocieerde deelnemingen	--	--	5	--	--	5
Vastgoedbeleggingen	35	192	--	--	--	227
Beleggingen	11.119	17.705	1.791	13	-13	30.615
Beleggingen voor rekening en risico van polishouders	7.357	5.627	--	--	--	12.984
Derivaten	201	203	--	--	--	404
Uitgestelde belastingvorderingen	535	250	5	8	--	798
Herverzekeringscontracten	2	2.760	157	--	--	2.919
Vorderingen op klanten	673	2.268	3	--	--	2.944
Vorderingen op banken	84	323	--	--	--	407
Vennootschapsbelasting	51	81	1	73	--	206
Overige activa	451	141	37	238	-493	374
Kas en kasequivalenten	176	1.111	17	32	--	1.336
Totaal activa	20.711	31.426	2.092	398	-506	54.121
Passiva						
Eigen vermogen toe te schrijven aan aandeelhouders	1.542	1.588	577	-859	--	2.848
Belang van derden	--	2	--	--	--	2
Totaal eigen vermogen	1.542	1.590	577	-859	--	2.850
Participatiecertificaten en achtergestelde schulden	216	711	86	--	--	1.013
Verzekeringscontracten	17.132	22.911	1.290	--	--	41.333
Voorziening voor personeelsverplichtingen	--	--	--	9	--	9
Overige voorzieningen	11	4	--	17	--	32
Derivaten	42	24	--	--	--	66
Uitgestelde belastingverplichtingen	209	496	47	7	--	759
Overige schulden aan klanten	163	3.320	28	--	-13	3.498
Schulden aan banken	881	1.478	8	631	--	2.998
Vennootschapsbelasting	--	--	--	302	--	302
Overige verplichtingen	515	892	56	291	-493	1.261
Totaal passiva	20.711	31.426	2.092	398	-506	54.121

Gesegmenteerde balans verzekeringsactiviteiten 30 juni 2012

In miljoenen euro's

	Zwiterleven	REAAL Leven	REAAL Schade	REAAL Overige	Eliminatie	Totaal
Activa						
Immateriële vaste activa	87	713	80	5	--	885
Materiële vaste activa	29	95	--	30	--	154
Geassocieerde deelnemingen	--	40	5	--	--	45
Vastgoedbeleggingen	33	200	--	--	--	233
Beleggingen	10.049	19.822	1.827	669	-665	31.702
Beleggingen voor rekening en risico van polishouders	7.501	5.764	--	--	--	13.265
Derivaten	170	310	--	--	--	480
Uitgestelde belastingvorderingen	715	259	4	8	-46	940
Herverzekeringscontracten	2	3.019	164	--	--	3.185
Vorderingen op klanten	750	2.299	4	--	--	3.053
Vorderingen op banken	94	358	--	--	--	452
Vennootschapsbelasting	37	63	1	136	-237	--
Overige activa	187	1.338	411	309	-1.741	504
Kas en kasequivalenten	253	1.270	11	29	--	1.563
Totaal activa	19.907	35.550	2.507	1.186	-2.689	56.461
Passiva						
Eigen vermogen toe te schrijven aan aandeelhouders	422	2.762	624	-850	--	2.958
Belang van derden	--	3	--	--	--	3
Totaal eigen vermogen	422	2.765	624	-850	--	2.961
Participatiecertificaten en achtergestelde schulden	222	726	86	--	--	1.034
Verzekeringscontracten	16.669	24.177	1.256	--	--	42.102
Voorziening voor personeelsverplichtingen	--	--	--	9	--	9
Overige voorzieningen	11	4	--	21	--	36
Derivaten	22	16	--	--	--	38
Uitgestelde belastingverplichtingen	289	607	59	7	-46	916
Overige schulden aan klanten	394	3.667	28	651	-665	4.075
Schulden aan banken	1.080	1.914	--	751	--	3.745
Vennootschapsbelasting	--	--	--	326	-237	89
Overige verplichtingen	798	1.674	454	271	-1.741	1.456
Totaal passiva	19.907	35.550	2.507	1.186	-2.689	56.461

Gesegmenteerde winst- en verliesrekening verzekeringsactiviteiten 1e halfjaar 2013

In miljoenen euro's

	Zwitserleven	REAAL Leven	REAAL Schade	REAAL Overige	Eliminatie	Totaal
Baten						
Premie-inkomen	702	681	398	--	--	1.781
Herverzekeringspremies	--	73	30	--	--	103
Netto premie-inkomen	702	608	368	--	--	1.678
Provisie en beheervergoedingen	7	27	--	10	--	44
Verschuldigde provisie en beheervergoedingen	--	1	--	6	--	7
Netto provisie en beheervergoedingen	7	26	--	4	--	37
Resultaat deelnemingen	--	1	--	--	--	1
Resultaat uit beleggingen	204	462	25	4	-8	687
Resultaat uit beleggingen voor rekening en risico van polishouders	-126	117	--	--	--	-9
Resultaat financiële instrumenten	3	3	--	--	--	6
Overige operationele opbrengsten	1	3	--	--	--	4
Totaal baten	791	1.220	393	8	-8	2.404
Lasten						
Verzekeringstechnische lasten	724	407	252	--	--	1.383
Lasten voor rekening en risico van polishouders	40	549	--	--	--	589
Acquisitiekosten verzekeringsactiviteiten	9	34	88	--	--	131
Personeelskosten	31	31	28	6	--	96
Afschrijvingen op materiële en immateriële vaste activa	3	4	6	1	--	14
Overige operationele lasten	33	41	34	9	--	117
Bijzondere waardeverminderingen	23	22	--	--	--	45
Overige rentelasten	13	88	3	4	-8	100
Totaal lasten	876	1.176	411	20	-8	2.475
Resultaat voor belastingen	-85	44	-18	-12	--	-71
Belastingen	-21	9	-4	-3	--	-19
Netto resultaat uit voortgezette activiteiten	-64	35	-14	-9	--	-52
Netto resultaat beëindigde bedrijfsactiviteiten	--	--	--	--	--	--
Netto resultaat over de periode	-64	35	-14	-9	--	-52
Belang van derden	--	1	--	--	--	1
Netto resultaat toewijsbaar aan de aandeelhouder	-64	34	-14	-9	--	-53

Gesegmenteerde winst- en verliesrekening verzekeringsactiviteiten 1e halfjaar 2012

In miljoenen euro's

	Zwitserleven	REAAL Leven	REAAL Schade	REAAL Overige	Eliminatie	Totaal
Baten						
Premie-inkomen	749	752	425	--	--	1.926
Herverzekeringspremies	3	82	30	--	--	115
Netto premie-inkomen	746	670	395	--	--	1.811
Provisie en beheervergoedingen	7	27	1	10	--	45
Verschuldigde provisie en beheervergoedingen	--	2	1	6	--	9
Netto provisie en beheervergoedingen	7	25	--	4	--	36
Resultaat deelnemingen	--	6	--	--	--	6
Resultaat uit beleggingen	274	498	36	13	-14	807
Resultaat uit beleggingen voor rekening en risico van polishouders	264	208	--	--	--	472
Resultaat financiële instrumenten	-44	114	--	--	--	70
Overige operationele opbrengsten	2	2	--	--	--	4
Totaal baten	1.249	1.523	431	17	-14	3.206
Lasten						
Verzekeringstechnische lasten	664	746	240	--	--	1.650
Lasten voor rekening en risico van polishouders	423	404	--	--	--	827
Acquisitiekosten verzekeringsactiviteiten	11	43	95	--	--	149
Personeelskosten	29	35	28	4	--	96
Afschrijvingen op materiële en immateriële vaste activa	2	7	6	--	--	15
Overige operationele lasten	32	38	30	7	--	107
Bijzondere waardeverminderingen	4	21	--	3	--	28
Overige rentelasten	15	25	3	14	-14	43
Totaal lasten	1.180	1.319	402	28	-14	2.915
Resultaat voor belastingen	69	204	29	-11	--	291
Belastingen	17	51	7	-2	--	73
Netto resultaat uit voortgezette activiteiten	52	153	22	-9	--	218
Netto resultaat beëindigde bedrijfsactiviteiten	--	--	--	--	--	--
Netto resultaat over de periode	52	153	22	-9	--	218
Belang van derden	--	2	--	--	--	2
Netto resultaat toewijsbaar aan de aandeelhouders	52	151	22	-9	--	216

Hierarchie financiële instrumenten

	Level 1		Level 2		Level 3		Totaal	
In miljoenen euro's	HY 2013	FY 2012	HY 2013	FY 2012	HY 2013	FY 2012	HY 2013	FY 2012
Financiële activa								
Beleggingen	22.550	22.795	6.853	7.125	90	83	29.493	30.003
Beleggingen voor rekening en risico van polishouders	6.917	5.429	6.022	7.798	--	--	12.939	13.227
Derivaten	--	--	3.156	4.139	--	--	3.156	4.139
Vorderingen op klanten	--	--	2.270	2.256	--	--	2.270	2.256
Financiële passiva								
Schuldbewijzen tegen reële waarde via de winst en verliesrekening	--	--	1.417	1.482	--	--	1.417	1.482
Derivaten	--	--	3.017	3.643	--	--	3.017	3.643

Ten opzichte van vorig boekjaar heeft er geen verschuiving plaatsgevonden in de level indeling.

Netto resultaat over de periode

	Kwartaal						Halfjaar		Jaar	
<i>In miljoenen euro's</i>	Q2 2013	Q1 2013	Q4 2012	Q3 2012	Q2 2012	Q1 2012	1HY 2013	2HY 2012	1HY 2012	FY 2012
SNS Retail Bank	111	107	-44	47	53	32	218	3	85	88
REAAL Leven	--	34	-156	77	84	67	34	-79	151	72
REAAL Schade	-11	-3	-107	1	20	2	-14	-106	22	-84
REAAL Overig	-5	-4	-2	-4	-2	-7	-9	-6	-9	-15
REAAL	-16	27	-265	74	102	62	11	-191	164	-27
Zwitserleven	-62	-2	-206	34	37	15	-64	-172	52	-120
Verzekeringsactiviteiten	-78	25	-471	108	139	77	-53	-363	216	-147
Groepsactiviteiten	1	38	-37	-20	-22	-21	39	-57	-43	-100
SNS REAAL Kernactiviteiten	34	170	-552	135	170	88	204	-417	258	-159
Property Finance	3	-1.792	-569	-101	-78	-65	-1.789	-670	-143	-813
SNS REAAL	37	-1.622	-1.121	34	92	23	-1.585	-1.087	115	-972

Verdeling vastrentende beleggingsportefeuille (geografisch)

In miljoenen euro's

In miljoenen euro's	Verzekeringsactiviteiten		Bankactiviteiten		Totaal	
Juni 2013						
Ierland	381	1%	126	2%	507	1%
Griekenland	--	0%	--	0%	--	0%
Portugal	--	0%	--	0%	--	0%
Italië	438	1%	328	6%	766	2%
Spanje	386	1%	--	0%	386	1%
Totaal GIIPS	1.205	4%	454	9%	1.659	5%
Duitsland	9.837	33%	1.285	24%	11.122	32%
Frankrijk	1.469	5%	542	10%	2.011	6%
Nederland	13.101	45%	1.552	29%	14.653	42%
Oostenrijk	1.019	3%	411	8%	1.430	4%
België	286	1%	375	7%	661	2%
Overig	2.493	8%	672	13%	3.165	9%
Totaal	29.410	100%	5.291	100%	34.701	100%
December 2012						
Ierland	234	1%	121	2%	355	1%
Griekenland	--	0%	--	0%	--	0%
Portugal	6	0%	--	0%	--	0%
Italië	456	1%	326	6%	782	2%
Spanje	398	1%	--	0%	398	1%
Totaal GIIPS	1.094	3%	447	8%	1.541	4%
Duitsland	10.238	34%	1.468	28%	11.706	33%
Frankrijk	1.640	5%	456	9%	2.096	6%
Nederland	13.254	44%	1.690	32%	14.944	42%
Oostenrijk	997	3%	303	6%	1.300	4%
België	323	1%	241	4%	564	1%
Overig	2.912	10%	685	13%	3.597	10%
Totaal	30.458	100%	5.290	100%	35.748	100%
Juni 2012						
Ierland	220	1%	107	2%	327	1%
Griekenland	--	0%	2	0%	2	0%
Portugal	--	0%	--	0%	--	0%
Italië	402	1%	295	7%	697	2%
Spanje	349	1%	--	0%	349	1%
Totaal GIIPS	971	3%	404	9%	1.375	4%
Duitsland	9.255	31%	1.144	26%	10.399	31%
Frankrijk	1.781	6%	239	5%	2.020	6%
Nederland	13.324	45%	1.591	36%	14.915	44%
Oostenrijk	1.025	4%	257	6%	1.282	4%
België	275	1%	181	4%	456	1%
Overig	2.880	10%	623	14%	3.503	10%
Totaal	29.511	100%	4.439	100%	33.950	100%

Verdeling vastrentende beleggingsportefeuille (sector)

In miljoenen euro's

In miljoenen euro's	Verzekeringsactiviteiten		Bankactiviteiten		Totaal	
Juni 2013						
Staatsobligatie	17.332	59%	4.587	87%	21.919	63%
Bedrijfsobligatie	3.934	13%	257	5%	4.191	12%
Hypotheken	5.239	18%	--	0%	5.239	15%
Bedrijfsobligatie niet-financiële sector	1.611	5%	246	5%	1.857	5%
Mortgage backed securities	1.158	4%	197	4%	1.355	4%
Overig	136	0%	4	0%	140	0%
Totaal	29.410	100%	5.291	100%	34.701	100%

December 2012

Staatsobligatie	17.724	58%	4.444	84%	22.168	62%
Bedrijfsobligatie	5.089	17%	352	7%	5.441	15%
Hypotheke	5.131	17%	--	0%	5.131	14%
Bedrijfsobligatie niet-financiële sector	1.460	5%	105	2%	1.565	5%
Mortgage backed securities	926	3%	211	4%	1.137	3%
Overig	128	0%	178	3%	306	1%
Totaal	30.458	100%	5.290	100%	35.748	100%

Juni 2012

Staatsobligatie	17.121	58%	3.604	81%	20.725	61%
Bedrijfsobligatie	4.916	17%	281	6%	5.197	15%
Hypotheke	5.035	17%	--	0%	5.035	15%
Bedrijfsobligatie niet-financiële sector	1.400	5%	31	0%	1.431	4%
Mortgage backed securities	937	3%	224	5%	1.161	4%
Overig	102	0%	299	7%	401	1%
Totaal	29.511	100%	4.439	100%	33.950	100%

Verdeling vastrentende beleggingsportefeuille in staatsobligaties (geografisch)

In miljoenen euro's

In miljoenen euro's	Verzekeringsactiviteiten		Bankactiviteiten		Totaal	
Juni 2013						
Ierland	--	0%	126	3%	126	1%
Griekenland	--	0%	--	0%	--	0%
Portugal	--	0%	--	0%	--	0%
Italië	349	2%	326	7%	675	3%
Spanje	74	0%	--	0%	74	0%
Totaal GIIPS	423	2%	452	10%	875	4%
Duitsland	9.251	53%	1.270	28%	10.521	48%
Frankrijk	979	6%	472	10%	1.451	7%
Nederland	5.006	29%	1.183	26%	6.189	28%
Oostenrijk	1.008	6%	304	7%	1.312	6%
België	258	1%	374	8%	632	3%
Overig	407	2%	532	12%	939	4%
Totaal	17.332	100%	4.587	100%	21.919	100%
December 2012						
Ierland	--	0%	121	3%	121	1%
Griekenland	--	0%	--	0%	--	0%
Portugal	--	0%	--	0%	--	0%
Italië	338	2%	320	7%	658	3%
Spanje	54	0%	--	0%	54	0%
Totaal GIIPS	392	2%	441	10%	833	4%
Duitsland	9.603	54%	1.437	32%	11.040	50%
Frankrijk	1.095	6%	402	9%	1.497	7%
Nederland	4.922	28%	1.053	24%	5.975	27%
Oostenrijk	986	6%	302	7%	1.288	6%
België	287	2%	236	5%	523	2%
Overig	439	2%	573	13%	1.012	5%
Totaal	17.724	100%	4.444	100%	22.168	100%
Juni 2012						
Ierland	--	0%	107	3%	107	1%
Griekenland	--	0%	2	0%	2	0%
Portugal	--	0%	--	0%	--	0%
Italië	281	2%	284	8%	565	3%
Spanje	48	0%	--	0%	48	0%
Totaal GIIPS	329	2%	393	11%	722	3%
Duitsland	8.624	50%	1.113	31%	9.737	47%
Frankrijk	1.264	7%	222	6%	1.486	7%
Nederland	5.204	30%	906	25%	6.110	29%
Oostenrijk	1.014	6%	256	7%	1.270	6%
België	246	1%	180	5%	426	2%
Overig	440	3%	534	15%	974	5%
Totaal	17.121	100%	3.604	100%	20.725	100%

Verdeling vastrentende beleggingsportefeuille (looptijd)

In miljoenen euro's

In miljoenen euro's	Verzekeringsactiviteiten		Bankactiviteiten		Totaal	
Juni 2013						
< 3 maanden	273	1%	533	10%	806	2%
< 1 jaar	755	3%	364	7%	1.119	3%
< 3 jaar	2.347	8%	592	11%	2.939	8%
< 5 jaar	1.908	6%	721	14%	2.629	8%
< 10 jaar	5.649	19%	2.049	39%	7.698	22%
< 15 jaar	4.935	17%	221	4%	5.156	15%
> 15 jaar	13.543	46%	811	15%	14.354	41%
Totaal	29.410	100%	5.291	100%	34.701	100%

December 2012

< 3 maanden	660	2%	820	15%	1.480	4%
< 1 jaar	926	3%	683	13%	1.609	5%
< 3 jaar	2.325	8%	659	12%	2.984	8%
< 5 jaar	2.220	7%	455	9%	2.675	7%
< 10 jaar	4.980	16%	1.735	33%	6.715	19%
< 15 jaar	3.903	13%	99	2%	4.002	11%
> 15 jaar	15.444	51%	839	16%	16.283	46%
Totaal	30.458	100%	5.290	100%	35.748	100%

Juni 2012

< 3 maanden	510	2%	534	12%	1.044	3%
< 1 jaar	926	3%	516	12%	1.442	4%
< 3 jaar	2.326	8%	1.023	23%	3.349	10%
< 5 jaar	2.303	8%	458	10%	2.761	8%
< 10 jaar	5.001	17%	895	20%	5.896	18%
< 15 jaar	2.867	9%	251	6%	3.118	9%
> 15 jaar	15.578	53%	762	17%	16.340	48%
Totaal	29.511	100%	4.439	100%	33.950	100%

Verdeling vastrentende beleggingsportefeuille (rating)

In miljoenen euro's

In miljoenen euro's	Verzekeringsactiviteiten		Bankactiviteiten		Totaal	
Juni 2013						
AAA	17.432	59%	3.134	59%	20.566	59%
AA	2.915	10%	1.544	29%	4.459	13%
A	2.070	7%	115	2%	2.185	6%
BBB	1.366	5%	486	9%	1.852	5%
< BBB	159	1%	1	0%	160	0%
Geen rating	5.468	19%	11	0%	5.479	16%
Totaal	29.410	100%	5.291	100%	34.701	100%

December 2012

AAA	17.533	58%	2.522	48%	20.055	56%
AA	3.187	10%	1.279	24%	4.466	13%
A	2.233	7%	807	15%	3.040	9%
BBB	1.461	5%	662	13%	2.123	6%
< BBB	166	1%	--	0%	166	0%
Geen rating	5.878	19%	20	0%	5.898	16%
Totaal	30.458	100%	5.290	100%	35.748	100%

Juni 2012

AAA	16.683	57%	2.860	64%	19.543	58%
AA	3.404	11%	737	17%	4.141	12%
A	2.129	7%	391	9%	2.520	7%
BBB	1.347	5%	437	10%	1.784	5%
< BBB	139	0%	2	0%	141	1%
Geen rating	5.809	20%	12	0%	5.821	17%
Totaal	29.511	100%	4.439	100%	33.950	100%